

Utopia

MAGASINET

Studentavisa i Tromsø • 27. februar 2008 - 12. mars 2008 • Nr. 4 - Uke 9 - Årgang 33 • www.utopia.no

NYHETER

Nytt kanonunderskudd

NFH kutter over hele linja.

10 millioner i underskudd!

NYHETER SIDE 4

KULTUR

Hjemme Alene

Nye studenter,
ny festival!

KULTUR SIDE 21

KULTUR

Hjertemedisin

Død mann briljerer.

Siri Gaski anmelder.

KULTUR SIDE 31

Very sad that so few people destroy so much for so many, says Ragnhild Grøm Sæle from the member group Ompagniet.

NEWS PAGE 13

En usentimental, intelligent film, uten at den oppleves som klam eller ekkel. En enkel felle med tanke på at det dreier seg om en semi-nekrofil gutt som har lyst å ligge med mora si.

ANMELDELSE SIDE 29

Kaffekamp på campus

- Kaffebønna ønsker å etablere seg på campus. Studentsamskipnaden er kritisk. NYHETER SIDE 3

TROMSØ SYMFONIORKESTER PRESENTERER

GRUNNTONER

For mer informasjon om vårens spennende program på: www.tromsymf.no

TROMSØ
SYMFONIORKESTER

LEDER

Helene Skjeggstad, ansvarlig redaktør

Studentvelferd til salgs

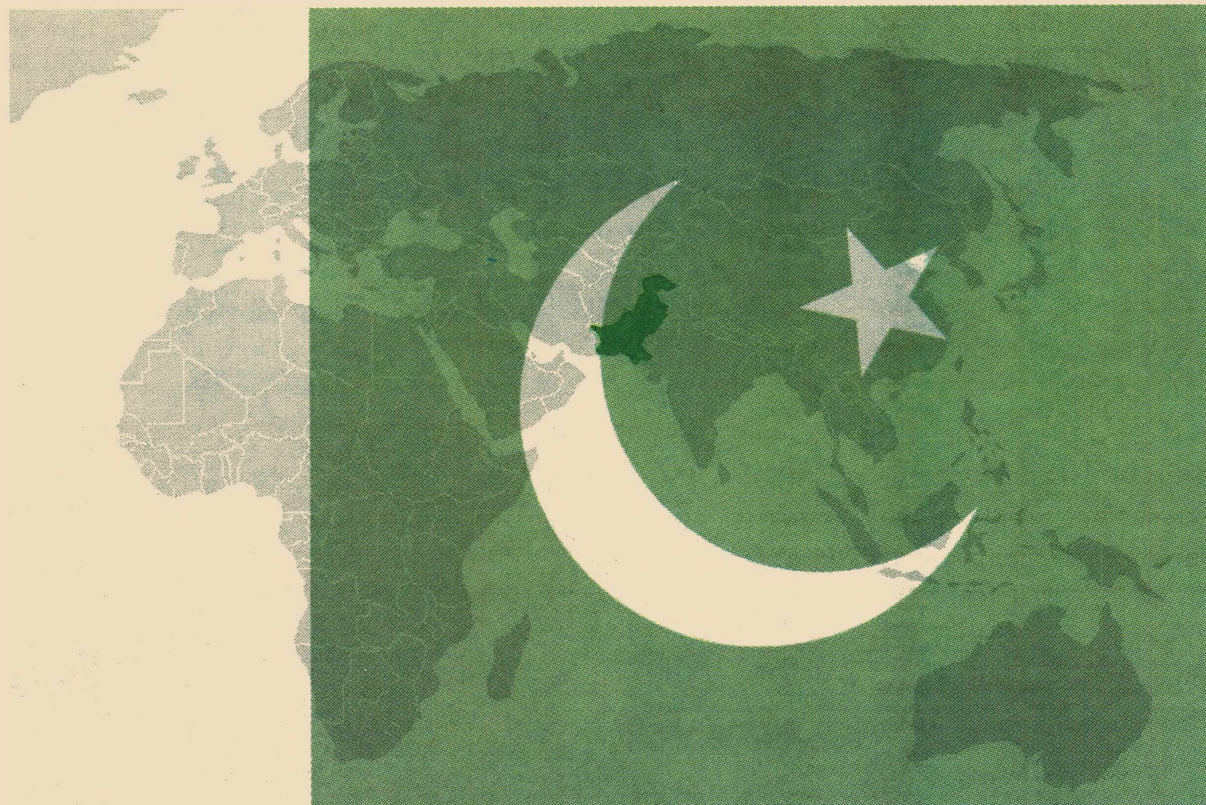
Siden jeg begynte som student i Tromsø 2005 har debatten om kommersialiseringen av campus dukket opp med jevne mellomrom. Hver gang har det sluttet å surre, det har blitt lagt til side og glemt for en liten stund.

Nå står vi igjen ovenfor den samme problemstillingen. Denne gangen er det mye som tyder på at stormen ikke kommer til å legge seg. Moderat liste ved Øyvind Mikalsen (studentstyreleder) og Tom Erik Forså (velferdsansvarlig), har fulgt opp sitt politiske program og satt spørsmålsteget ved hvorfor ikke den lokale baristaen Kaffebønna skal få innpass på campus. For første gang har debatten reelle kommersielle aktører som står klare til å etablere seg, og studentdemokratiet tar i mot med åpne armer. Mye tyder på at også studentene ved universitetet har sett seg lei på overpriset kantine-mat, svart kaffe og intet sted å kjøpe middagen sin og nå ønsker mer konkurranse på universitetsområdet.

På den andre siden finnes det studenter som ser faren ved kommersialiseringen. De ser at Samskipnadens og Universitetets monopol på drift på campus er en unik situasjon der aktører som bare har studentenes velvære og velferd i fokus, er den beste ordningen for studentene. Disse stemmene har det nå meget vanskelig. Universitetsledelsen og Samskipnaden har i de siste årene med sin slette mine ovenfor kritikk fra studentene, malt sine støttespillere inn i et hjørne. Hvordan kan det forsvares at et beger med salat koster minst 50 kr i kantina? At det ikke finnes noe måte å få tak i mat på lørdager? At en må ned til byen for å få litt skikkelig kaffe eller for å handle til livets opphold? At de allerede har sluppet inn kommersielle aktører som Coca-Cola og Friele? Med sin ufornyete politikk og defensive holdning til nyskaping har universitetet indirekte invitert de kommersielle aktørene inn på campus. Dette er aktører som på ingen måte har studentenes interesser i sentrum, men som de fleste studenter ønsker fordi de dekker et behov som ikke blir dekket med dagens ordning. Det er ennå håp hvis universitetet tar det som nå skjer på alvor og lager en kaffebar i regi av Samskipnaden, og lager en SiTø butikk. Studentenes tålmodighet er slutt, tiden er inne. Hvis en først slipper inn de kommersielle aktørene er det ingen vei tilbake.

Truet

Studentavisa i Bergen, Studvest, ble mandag 28. januar truet av studentdemokratiet. I et møtereferat beklaget Velferdstinget avisens redaksjonelle innhold og minnet om det bare var 8 måneder til budsjettforhandling. Utopia gir Studvest sin fulle støtte i denne saken, og håper på en debatt om hvordan maktkåte studentpolitikere kan true frie og uavhengige studentaviser.

Pakistan election - February 2008

KOMMENTAR

Tekst: Syed Haris Ali
Master student – Medisinsk Biologi

Pakistan, a South Asian nation of 160 million people, has a vibrant culture where the lifestyle of people reflects local, oriental and modern western influences. For various reasons, Pakistan has held increasing importance in world politics over the last decade.

The current president, Pervez Musharraf, took over in 1999. His governance was praised by western nations, which consider Pakistan an important ally in the war against Islamic fundamentalism.

Musharraf's popularity decreased since his declaration of emergency rule in November last year and his purge of the judiciary on charges of corruption, as well as imposing strict rules on media coverage of sensitive political events. The opposition parties were looking forward to contest the elections this year to come into power again and correct the mistakes President Musharraf committed during his regime. Election preparation was marred by violence, mostly blamed on extremist right-wing groups, and was remarkable for the assassination of former Prime Minister Benazir Bhutto.

However, on February 18th, election day, most of the country's 81 million voters stayed home -- either out of fear of extremist attacks or lack of enthusiasm for the candidates, many of

whom were already tried and tested in the past. Various NGO's reported that voter turnout was about 35 percent -- the lowest in Pakistan's history. According to the Election Commission of Pakistan, the two main opposition parties won a total of 154 of the 268 contested seats. The two major pro-Musharraf parties trailed with 39 and 19 seats. The coalition of pro-extremist religious parties won only 9 seats. Pakistani analysts say the results point to broad support for centrist, democratic parties at the expense of Islamic fundamentalist movements and military dictatorship.

A number of international delegates were invited to monitor these elections. Among them were various western diplomats and several US lawmakers, including former USA presidential candidate Rep. John Kerry. The election was reported to be relatively free and fair and no major incident of poll-rigging was reported by local or international observers.

Although final official results were still coming at the time of this article's writing, opposition parties were confident of victory and began mapping plans for a new government. They will likely oppose the presidency of Mr. Musharraf, but his new 5-year term of presidency has already started in 2007. Overall the Pakistani public and western nations are satisfied that a credible election was conducted to bring out democratic forces at a time of mounting concern over political unrest in this nuclear-armed nation.

Ansvarlig redaktør
Helene Skjeggstad
redaktor@utopia.no

Nyhetsredaktør
Magnus Aamo Holte
nyhet@utopia.no

Kulturredaktør
Inge Steine
kultur@utopia.no

Layoutansvarlig
Alexander Prestmo
alexander@utopia.no

Fotoansvarlig
Marius Hansen
foto@utopia.no

IT-ansvarlig
Kristian Nordstrønen
it@utopia.no

Redaksjonen
Andreas Willersrud
Ane Marthe Bjørnseth
Askild Gjerstad
Benedikte Aas
Eirik Hovde Bye
Franceline Ramalho
Fride Ørn
Frithjof Eide Fjeldstad
Gaute Beckett Holmslett

Harald B. Zeigler
Ida Walenius
Inga B. Tøllefsen
Ingvild Buhaug
Jens Harald Kielland
Joep Aarts
Joran Jacobsen
Jørn Normann Pedersen
Kjell-Sture Johansen
Kjersti Hellesøy

Kristin Torgersen
Lone Dybdal
Magnus Overenget Ormaasen
Marie S. Johansson
Mats Aas
Niels Petter Pettersen
Rune Alexandersen
Siri Gaski
Tora Alexandersen
Trygve Sørensen

Ønsker kaffebønna til campus

Kaffebønna tilbyr å betale Studentsamskipnaden en årlig leie på omtrent 300 000 kroner dersom de får etablere en kaffebar på campus, ifølge Bladet Tromsø. Samskipnaden er skeptisk til å slippe markedskrefte inn på universitetsområdet.

I følge velferdsansvarlig i Studentstyret, Tom Erik Forså, ønsker mange studenter en kaffebar på campus, som et alternativ til den svarte kaffen man får servert i SiTøs kantiner. Samskipnaden leier sine lokaler på campus av Universitetet for en symbolsk sum på en krone året. Hvis SiTø velger å leie ut sine lokaler til kommersielle aktører som for eksempel Kaffebønna, vil derfor en eventuell leiesum i sin helhet tilfalle Samskipnaden. — Dersom vi kan etablere oss på campus kan vi bruke de samme leiebetingelsene som vi bruker ellers i byen, sier Kaffebønnagründer Bjørn "Bønna" Helberg.

— Vi betaler 6 prosent av omsetningen vår i lokalleie. Hvis vi beregner at en eventuell kaffebar på campus har like stor omsetning som vi gjør i byen, vil vi kunne bidra med mellom 250-300 000 i året til Samskipnadens kasse, tror han.

Styreleder i SiTø, Carl Henrik Myhre, er skeptisk til å slippe til en kommersiell aktør som Kaffebønna på campus, og ser heller at de selv kan etablere en kaffebar.

— Det er neppe merkenavnet "Kaffebønna" studentene ønsker seg til campus, men en kaffebar. Dette kan vi drifte selv, og vi kan lett skaffe kompetansen til det.

— Bedre tjenestetilbud

Velferdsansvarlig Forså mener Kaffebønna på campus er en god idé.

— Kaffebar på campus er noe Samskipnaden ikke tilbyr per dags dato. Studentene vil ha et bedre tjenestetilbud, og en kaffebar på campus er noe alle studenter burde kunne nyte godt av, mener han.

— Leieinntektene vil komme universitetet, Samskipnaden og studentene til gode, samtidig som vi får litt sunn konkurranse som kan være med på å høyne det helhetlige tjenestetilbudet til studentene i Tromsø, poengterer Forså.

Så du er for å slippe løs markedskrefte på universitetsområdet?

KAFFE: Kaffebønna ønsker å etablere et mer eksotisk kaffetilbud på UiT.

— Jeg er prinsipielt for å ha kommersielle aktører på campus. Han presiserer at dette aldeles ikke er en mistillitserklæring mot SiTø men et forslag til hvordan tjenestetilbudet til studentene, kan forbedres.

— Samskipnaden er en veldig viktig bedrift for studentene, men jeg mener det er uunn-gåelig med kommersielle aktører på campus i det lange løp. Det er ikke til å komme bort fra at prisene i SiTø-kantinene er altfor høye og ikke konkurransedyktige i forhold til vanlige butikpriser, understreker stu-

— Kommersialismen har allerede gjort sitt inntog på campus.

KAFFEGRÜNDER BJØRN "BØNNA" HELBERG

dentpolitikeren og fortsetter:

— Hvis det er kommersielle aktører som kan gagne studenter og ansatte på universitetet ser jeg ingen grunn til hvorfor man skal forby dette.

SiTøs styreleder Myhre mener det er gode grunner til å være kritiske mot å la Kaffebønna etablere en kaffebar på universitetet.

— Jeg mener det er viktig at studentene ikke mister kontrollen og råderetten over

tilbudene. Dessuten vil jo et eventuelt overskudd av driften havne i private hender. Dersom vi står for driften av en kaffebar vil overskuddet gå rett til studentene.

— Likevel er jeg ikke kategorisk i mot kommersielle aktører på campus. Tvert i mot er dette en viktig debatt vi må ta, sier Myhre og understreker:

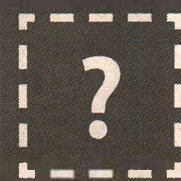
— Uansett er ikke dette opp til oss. Det er universitetsledelsen som må ta den endelige avgjørelsen på om hvorvidt kommersielle aktører skal ha adgang til campus.

Universitetsdirektør Lasse Lønnum avviser at dette er opp til UiT-ledelsen. Vi har ikke tatt noen stilling til saken, og det er ikke opp til oss å gjøre det. Vi har en avtale med samskipnaden om kantinedrift, og den forholder vi oss til, understreker Lønnum og fortsetter: - Denne avtalen er bindende fra vår side, hvilket betyr at det er SiTø som eventuelt må ta initiativ hvis den skal endres eller avsluttes.

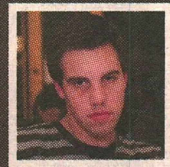
— Campus allerede "kommerst"

Kaffebønna's Bjørn Helberg ser ingen argumenter mot at de kan etablere en kaffebar på campus. — Vi kan bidra med penger i kassa, vi kan ansatte studenter på deltid. Dessuten

5 I KANTINA

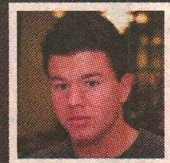

1. Vil du ha Kaffebønna på campus?
2. Hva syns du om kommersielle aktører på campus?

Stian Vikestad

1. Ja.
2. Det har jeg i grunnen ikke tatt noe standpunkt til.

Yngve Nicolay Nordbø

1. Ja, selvfølgelig!
2. Det syns jeg er helt greit.

Kristine Marie Børresen

1. Ja, veldig gjerne!
2. Det er helt greit, så lenge de ikke blir veldig pågående.

Kajsa Møllersen

1. Ikke spesielt. Syns egentlig ikke det er behov for det.
2. Jeg er i utgangspunktet veldig skeptisk til det. Jeg mener at univer-

sitetet skal være et gratistilbud. Selv om man ikke blir tvunget til å benytte seg av tilbudet, så virker reklame. Dessuten er det fare for at tilbudene for dem med dårlig råd blir mindre og dårligere, dersom det kommer andre aktører som retter seg mot dem med masse penger.

Ollis

1. Nei, det syns jeg ikke noe om. Det er ikke bra med kommersielle aktører på campus. Nei til utflagging til privat sektor!

Tekst: Frida Ørn

Foto: Jørn Normann Pedersen

vil vi aldri kunne utkonkurrere SiTø på antall solgte kaffekopper per dag eller pris. Vi kan aldri konkurrere med 9 kroner kaffekoppen, men vi kan tilby noe for de som vil unne seg noe mer enn en kopp svart kaffe i ny og ne, sier Helberg.

Han mener man heller ikke kan argumentere mot kommersielle aktører på campus på ideologisk grunnlag.

— Markedskrefte er her uansett. SiTøs kantineansatte springer rundt med reklame for Coca-Cola og Friele på uniformen sin, og man finner cola-automater nærmest rundt hvert hjørne.

— Kommersialismen har allerede gjort sitt inntog på campus.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Marius Hansen

Utopia
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø
Telefon: 776 45 901
Telefaks: 776 45 199
www.utopia.no
redaktor@utopia.no

Trykk
Nr1 Trykk Tromsø
ISSN: 0806-9611

Pressens faglige utvalg
(PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund. Organet behandler klager mot pressa i presseetiske

spørsmål. Adresse:
Rådhusgt. 17, Postboks
46 Sentrum, 0101 Oslo.
Telefon: 22405040

Utopia arbeider etter reglene i Vær varsom-plakaten for god presseskikk. Den som mener seg rammet av

urettmessig avisomtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Utopia utgis med støtte over semesteravgifta hver 14. dag med et opplag på 4000 eksemplarer.

Si din mening
Kronikk maks 5000 tegn inkl. mellomrom.

Kommentar maks 3000 tegn inkl. mellomrom. Debattinnlegg maks 2500 tegn inkl. mellomrom.

Tips oss!

De to beste tipsene dette semesteret blir belønnet med gavekort fra Akademisk Kvarter.

Redaksjonsmøter
Onsdag 27. februar kl. 20.00, Driv, 3. etg.

Mandag 3. mars kl. 16.15 på desken like ved Café Bodega, Teorifagsbygget, hus 2.

pressens faglige utvalg
PFU

Stort underskudd på NFH

I 2007 hadde Norges Fiskerihøgskole et underskudd på 10.1 millioner. Nå må NFH kutte i driften.

Etter et skuffende statsbudsjett med tanke på forskning og høyere utdanning hadde de norske utdannings- og forskningsinstitusjonene sett for seg en kompensasjon over statsbudsjettet 2008. Da dette ikke kom, har institusjoner overbudsjettet og dermed havnet i økonomisk klemme.

I forrige nummer av Utopia kunne vi melde at Det medisinske fakultet har et rekordunderskudd på 28 millioner i 2007. Nå viser det seg at også Norges Fiskerihøgskole (NFH) har hatt et vanskelig år, og har endt opp med et driftsunderskudd på 10.1 millioner kroner.

- På NFH og Det medisinske fakultet har vi ikke hatt tilstrekkelig gode styringssystemer for å takle en litt brutal bruk av gass og brems, sier rektor ved UiT, Jarle Aarbakke, som også er styreleder for Universitets- og høskolerådet.

- Får konsekvenser

Assisterende direktør på NFH, Terje Wiik, mener at dårlig rekruttering kan forklare deler av underskuddet.

- Vi holdt kostnadsrammen i fjor, men vi sviktet på inntektssiden, presiserer Wiik og fortsetter: - Vi hadde forventet et høyere antall produserte studiepoeng, publikasjoner og doktorgradsavhandlinger enn det som ble det endelige resultatet.

- Etter den nye finansieringsmodellen er en større andel av bevilgningene våre resultatbasert. Da blir det viktig med god rekruttering, understreker han.

Det er liten tvil om at underskuddet på NFH må hentes inn igjen med kutt i budsjettene de kommende årene. Blant annet kuttes den direkte tildelingen til instituttene på NFH med 33 prosent. Wiik lover imidlertid at studentaktiviteter og undervisning vil bli skånet i størst mulig grad.

- I første omgang blir det stopp i ansettelse på stillinger som går ut i år. Videre kan det hende budsjettene til studenter på master- og doktorgrad vil bli berørt, men selve fordelingen innad har vi ikke kommet frem til enda. Det kan også hende vi ser oss nødt

UNDERSKUDD: NFH har latt oppspart egenkapital gå inn i driftsbudsjettene sine. Nå får de svi på pungen.

til å kutte i enkeltemner på bachelornivå. Dette blir særlig aktuelt i forbindelse med fusjonen, hvor eventuelle økonomiemner som dupliserer emnene til Høgskolen kan bli kuttet bort.

Egenkapital inn i driftsmidler

Mange har kritisert kvalitetsreformen for å vanskeliggjøre universitetenes og høskolenes økonomiske situasjon, og skylder blant annet på finansieringsmodellen. Jarle Aarbakke mener kvalitetsreformens

resultatbaserte finansieringsmodell var sunn og fornuftig, men mener de to siste årenes manglende tildelinger over statsbudsjettene har skylden for problemene som har oppstått.

- To års kutt i basisbevilgningene har gjort de gode intensjonene fra kvalitetsreformen umulige å oppnå.

Da tidligere kunnskapsminister Øystein Djupedal i 2006 forsvarte det såkalte "hivleskjæret", altså de lave overføringene til forsknings- og utdanningssektoren i Norge,

— På NFH og Det medisinske fakultet har vi ikke hatt tilstrekkelig gode styringssystemer for å takle en litt brutal bruk av gass og brems.

REKTOR JARLE AARBAKKE

argumenterte han med at de norske utdanningsinstitusjonene hadde 7 milliarder på bok, og dermed var for rike.

- Dette var helt feil, opplyser Aarbakke og fortsetter: - I realiteten hadde institusjonene bare 250 millioner kroner på bok, og det ble signalisert at disse måtte brukes opp før det kom nye statlige bevilningskroner.

- Dette var begrunnelsen for å ikke gi større bevilgninger til høyere utdanning og forskning, men heller bevilge milliarder til barnehager.

Aarbakke forteller at Universitets- og høskolerådet den gang signaliserte at egenkapitalen måtte brukes på investeringer. Likevel er det mange institusjoner og fakulteter som har latt den akkumulerte egenkapitalen gå rett inn i driftsmidlene, for eksempel til nyansettelser.

- Når disse pengene uteblir det påfølgende året ender det med underskudd, understreker han.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Arkiv

PS portalen
http://ps.uit.no

Deppa og trett?

- Få hjelp på nett!

Se menyen Psykhjelpen

PS-portalen, nettstedet for alle studenter i Tromsø. Her kan du få informasjon og mulighet til å diskutere sosiale, psykologiske og eksistensielle spørsmål. Legg deg inn på <http://ps.uit.no>

STUDENTSAMSKIPENADEN

Avventende til NAV

NAV iverksetter et nytt prosjekt for å få mennesker med helseproblemer ut i arbeid. Pårørende i psykiatrien er positive, mens handikapforbundet er avventende.

Troms fylkes Nav-kontor er et av tre i landet som skal ha et prøveprosjekt rettet mot unge mennesker med funksjonsnedsettelse. Prosjektet er rettet mot personer under 30 år, med helseplager som er ferdig utdannet til sommeren. Prosjektets uttalte mål er å begynne oppfølgingen av denne gruppen på et så tidlig tidspunkt at tilretteleggingen på arbeidsplassen kan begynne fra dag en. Representanter for pasienters og pårørendes interesseorganisasjoner stiller seg positive, men avventende til tiltaket.

Mye byråkrati

Gladys Sanchez i Norges Handikapforbund hadde på forhånd ikke hørt om prosjektet, hun stiller seg kritisk til NAVs tilnærming til funksjonshemmedes behov. -NAV må fjerne byråkratiet. Skal et nytt prosjekt fungere forutsetter det en lovendring som gjør det lettere for folk å få hjelp til de rent praktiske gjøremål på arbeidsplassen. Sanchez sier at det, etter dagens lovverk, er vanskelig å få støtte til hjelpemidler eller assistent med mindre man allerede har fast jobb i full stilling. -Folk som for eksempel er ute i praksis sliter med å få hjelp fra NAV til nødvendige hjelpemidler. Derfor mener vi at NAV må ha

en mye mer individuell tilnærming til sine brukere enn de har i dag.

Lilly Sofie Haugene i Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatrien understreker at hun ikke har hørt om prosjektet. Hun stiller seg i utgangspunktet positiv til et slikt tiltak. -Så lenge de har ressurser og det blir en reell medbestemmelse for brukerne virker dette som et svært godt tiltak.

Ingen nye stillinger

Maria Sæther er NAV Tromsøs koordinator i dette prosjektet. Hun understreker viktigheten av tiltaket. -Det vi i NAV er opptatt av er at målgruppen skal vite om dette prosjektet. Hensikten er å forebygge langtidsledighet hos folk med nedsatt arbeidsfunksjon. På spørsmål om ressurser svarer hun. -Det er ikke opprettet noen nye stillinger til dette prosjektet. Vi har 10 plasser tilgjengelige, når folk har fått jobb står plassen ledig for nye personer." NAV opplyser videre at hele spekteret av virkemidler står til disposisjon, med andre ord alt fra lønnstilskudd til fadderordning. Så gjenstår det å se om prosjektet får folk ut i arbeid.

Tekst: Magnus Øvereng Ormaasen

Foto: Arkiv

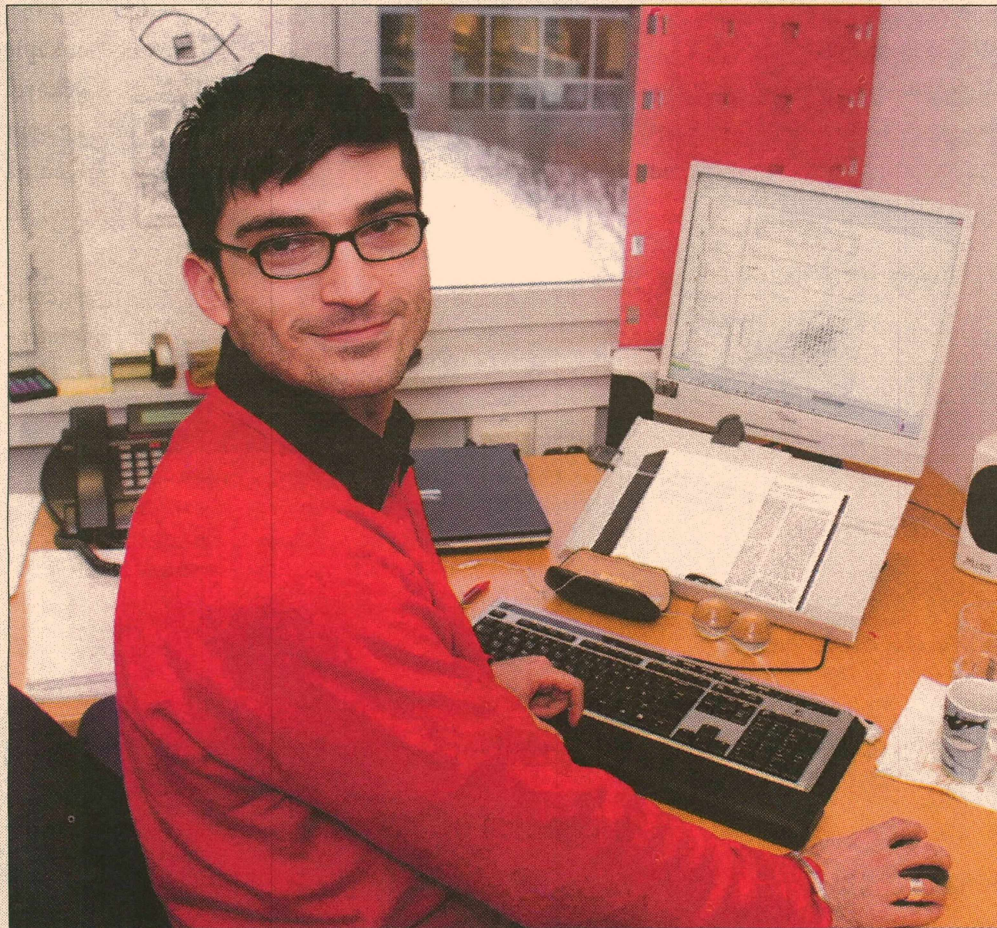

UNDERSKUDD: NFH har latt oppspart egenkapital gå inn i driftsbudsjettene sine. Nå får de svi på pungen.

TILTAK FRA NAV

- Frem til 2010 skal NAV-kontorene i Troms, Rogaland og Oslo ha et prøveprosjekt for å få mennesker med helseproblemer ut i arbeid.
- Bare 45% av personer med funksjonsnedsettelse er i jobb.
- Prosjektet rettes mot mennesker under 30, som er i ferd med å fullføre utdanning, med nedsatt arbeidsfunksjon.
- I Troms har NAV kapasitet til 10 plasser samtidig og derfor oppfordres det til at eventuelle søkere tar kontakt så tidlig som mulig.
- Nylig har sivilombudsmann Arne Fliflet rettet sterk kritikk mot NAVs behandling av funksjonshemmede og kronisk syke.

Kjøtt > Fisk

FORSKER: Themis Altintzoglou prøver å finne ut hvorfor du ber om kjøtt istedenfor fisk i kantina.

Hvorfor er det slik at de fleste studenter velger kjøtt fremfor fisk til middag i SITØs kantiner? Themis Altintzoglou nærmer seg svaret.

At fisk er sunt og bra for helsa er allmenn viten. Likevel er det få studenter og småbarnsfamilier som følger helsemyndighetenes råd om å ha fisk til middag minst to ganger i uken. Hvorfor, spør Themis Altintzoglou og hans kolleger på Nofima (tidl. Fiskeriforskning) seg selv.

- Det vi lurer på er hvorfor studenter velger å spise kjøtt i kantinen fremfor fisk. Vi prøver også å finne ut hvorfor barnefamilier spiser like lite fisk som studenter som bor alene, opplyser Altintzoglou. Han mener det ikke bare er smakspreferansene det kommer an på.

- Vi forsøker å finne ut hva som er barrierene, altså hva som hindrer folk i å spise fisk minst to ganger i uken. Kanskje er det tilgangen det skorter på?

- Dersom det for eksempel viser seg at det er fordi folk har vanskelig for å få tak i fersk fisk må vi forsøke å gjøre fersk fisk mer tilgjengelig. Det er derfor vi har denne undersøkelsen, forteller han.

Gavekort på fisk

For studenter som har lyst å bidra til forskningsprosjektet og forklare sin subjektive mening på hva som er galt med fisk, belønnes deltakelsen rikelig - nemlig med fisk! - De som blir med på undersøkelsen vil få gavekort på en fiskebutikk, sånn at de kan kjøpe seg en god, sunn og vitaminrik middag, smiler Altintzoglou.

Dersom du vil være med på forskningsprosjektet er det bare å gå inn på http://www.fiskeriforskning.no/nofima/nyheter/nyhetsarkiv/vil_teste_unge_voksne_og_barnefamilier, og melde deg på.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Marius Hansen

Tromsø tømmes for gode fagfolk

Økt arbeidsbelastning på psykologi

De siste månedene har det vært en rekke avganger på institutt for psykologi som ikke har blitt erstattet. — Dette går ut over studentene, mener professor Floyd Rudmin.

Fra november til januar forsvant tre vitenskapelige ansatte på institutt for psykologi. Disse har ikke blitt erstattet enda. Per dags dato er det i følge professor Floyd Rudmin 15 vitenskapelige ansatte som underviser på instituttet.

— Ideelt sett burde det vært 30, men det er jo et økonomisk spørsmål, sier han og fortsetter: — Likevel tror jeg vi er det eneste instituttet i verden som opererer med fire læreplaner fordelt på 15 ansatte.

— Resultatet av at det er så få lærere på instituttet er at vi ikke kan undervise i store emner innenfor psykologien, emner som ingen her i Tromsø har kompetanse på.

— Det blir helt feil.

Tenk om medisindanningen ikke hadde lærer innenfor felt som hjertesykdommer eller hud. I siste instans går dette ut over studentene på instituttet, poengterer han.

Rudmin forteller om lange køer av studenter utenfor kontoret hans, køer som kunne vært kortere dersom instituttet hadde hatt flere ansatte i lærerstillinger.

— Dette går jo ut over de ansattes forskningsmuligheter også. Vi skal jo forske 50 prosent i følge stillingsbeskrivelsen, men det er vanskelig å si nei til studenter som banker på døra og trenger hjelp.

Eldrebølge i sør

Instituttleder Magne Arve Flaten er kjent med problemstillingen.

— Det stemmer at vi har hatt en del avganger den siste tiden. Meg bekjent er det ingen

fellesnevner for avgangene, men det er et gjennomgående problem at folk velger å slutte her på instituttet for å fylle ledige stillinger sørpå. Eldrebølgen i akademia begynner å gjøre seg gjeldende sørpå, mens det er enda noen år til denne slår fullt ut i Tromsø. Når det da åpner seg ledige stillinger sørpå blir det veldig naturlig for mange å søke på disse, gjerne fordi de har familie i området, sier Flaten.

— Dette fører til en høy gjennomstrømning her på instituttet. Mange sier det er for lite bevegelse i norsk akademia, men vi har

— Vi mister mange gode vitenskapsmenn og lærere til Oslo, Bergen og Trondheim.

PROFESSOR FLOYD RUDMIN

nesten det motsatte problemet.

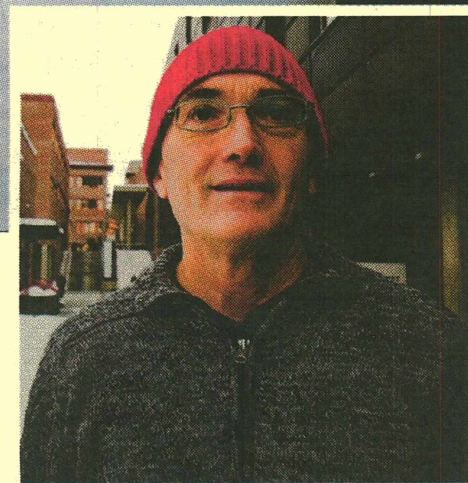
Rudmin er enig med instituttlederen.

— Det er ikke noe galt med miljøet på instituttet i seg selv. Problemet er bare at det for mange er mer attraktivt å jobbe på psykologiinstitutter lenger sør, både på grunn av lokalisering og større fagmiljøer, med de fordelene det innebærer. Vi mister mange gode vitenskapsmenn og lærere til Oslo, Bergen og Trondheim. Slik det er nå tømmes Tromsø for gode fagfolk, poengterer han.

Ledige stillinger

Flaten har forståelse for at arbeidsmengden kan oppfattes som stor for noen.

— Vi er jo det største instituttet på Universitetet i Tromsø. Vi har flest studenter og er veldig produktive med tanke på studiepoeng. Det er klart det er en del å gjøre da.

MISTER ANSATTE: Instituttleder Magne Arve Flaten mener Tromsø lider for at eldrebølgen i akademia har kommet tidligere sørpå.

Han forteller at det for tiden er tre professorer på instituttet som skal fylles, og regner med det skal bedre situasjonen.

— Det viktigste for oss er å få inn gode folk fra egne rekker som kan ta over plassen til de som har reist, avslutter instituttleder Flaten.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Marius Hansen & arkiv

når livet blir for stort

eller for lite...

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT presten

I TROMSØ

91342023 / 77644097

tor.stranda@adm.uit.no

<http://uit.no/studtjenester/957>

Kampen mot systemet

Marius Storvik er jusstudent og den første i Norge til å ta situasjonen til studentfedre til trygderetten.

Jusstudenten fra Tromsø fikk sitt barn nummer to sommeren 2006. Når han søkte om fødselspermisjon fikk han bare innvilget 29 uker, og ikke 35 uker slik loven krever. – Jeg synes for det første at avgjørelsen er i strid med loven, og dessuten rammer avgjørelsen dattera mi som på grunn av rotete lovverk måtte ha begynt tidligere i barnehagen.

En lang vei

Første gang Marius Storvik ba om begrunnelse for avslaget om de ekstra seks ukene fikk han en vag begrunnelse om at han ikke kvalifiserte til fedrekvoten. Da han anket dette fikk han en ny begrunnelse som sa at han ikke fikk de seks ekstra ukene fordi mor til barnet ikke hadde vært yrkesaktiv i 50% før fødselen. – Fordi vi begge er studenter blir vi straffet. Lovverket er utrolig gammeldags og basert på et system der mor skal være hjemmевærende eller i arbeid. Studenter faller på denne måten mellom to stoler. Jeg anket derfor begrunnelsen til ankeinstansen, og fikk igjen en ny begrunnelse der de sa at der mor tar ut engangsstønad vil dette side-stilles med der mor ikke har rettigheter til fødselspenger. Jeg mente fremdeles at dette var i strid med loven og er den første som da har anket dette til trygderetten.

Straffet som student

– Jeg regner med at jeg har en 30-40% sjanse for å vinne frem i retten. Det begrunner jeg med at dette for det første er en gjengrodd kjempelang praksis som nok er vanskelig å få reversert. I tillegg, fordi jeg og kona mi er studenter, er det noen tekniske regnestykker som taler mot oss i forbindelse med engangsstønad.

Engangsstønad er en engangsutbetaling som skal kom-

pensere for mors obligatoriske ni ukers permisjon, og for fars seks ukers permisjon. Til sammen skal den kompensere for 15 ukers lønn, men da studenters utbetaling for denne perioden er mye lavere en arbeidstakers ser det ut som studenter får veldig mye mer utbetalt. – Dette er helt tulle. Engangsstønaden brukes jo til engangsutgifter som er felles for alle som får barn. Disse utgiftene er ikke mindre selv om man er student. Likevel tror jeg de kommer til å bruke dette mot meg når jeg nå skal i trygderetten, sier Marius Storvik.

Gammeldags

Situasjonen er vanskelig selv om det er bare en av partnerne som er student. Utopia kunne i sist nummer melde om Tom-Erik Forså, velferdsansvarlig i Studentstyret som

ENSOM: Marius Storvik er den eneste i Norge som har gått rettens vei for å forbedre sin situasjon som studentfar.

mistet forsørgerstipendet fordi mor til hans barn jobbet, mens han var student. Storvik minner også på at en i tillegg til denne problematikken står ovenfor et svært praktisk problem. – Problemet er at det er om sommeren en tjener det meste av årslønnen. Når en i

disse månedene skal få utbetalt fedrekvote ut ifra gjennomsnittlig årslønn, vil denne utbetalingen bli atskillig lavere enn det en ellers ville fått om en hadde jobbet. Resultatet er at studentfedre ikke har råd til å ta ut fedrekvote om sommeren, men gjør det midt i semesteret, noe som gjør at en ikke får tid med barnet og familiens økonomi blir rammet. I tilfeller der mor er student og far jobber, vil far miste sine ekstra seks uker fordi mor ikke har hatt tid til å jobbe 50% fordi hun er student. Systemet er rett og slett ikke oppdatert, avslutter han.

I slutten av januar fikk Marius Storvik brev fra trygderetten der det sto at saken hans ville bli behandlet i løpet av seks måneder.

Tekst: Helene Skjeggstad

Fotograf: Marius Hansen

FEDREKVOTE

Når har far krav på fedrekvote?

■ Far må ha vært yrkesaktiv, ha omsorg for barnet og ikke jobbe for å ha rett til foreldrepenger

■ Mor må før fødselen ha arbeidet i minst 50% stilling.

Alternativer

1. Mor arbeider i minst 50% stilling, og far oppfylder kravene til foreldrepenger

2. Far arbeider fullt ut og mor er student med bijobb (yrkesaktiv)

a. I dette tilfellet mister familien 6 ukers fedrekvote

b. Familien kan velge mellom følgende alternativer

i. Mor er hjemme med barnet

ii. Far tar ut foreldrepenger, mor melder seg opp som student

3. Mor og far er studenter med bijobb (begge er yrkesaktive)

a. Far mister 6 ukers fedrekvote

b. Familien kan velge mellom følgende alternativer

i. Mor er hjemme med barnet, far studerer

ii. Far er hjemme med barnet, mor studerer

1. Mor får utbetalt engangsstønad på 33 854 kr.

2. Far får utbetalt fødselspenger basert på sin inntekt

3. Far får studielånet gjort om til fødselsstipend for 2 semester

4. Det er ikke krav om at mor skal stå på eksamener

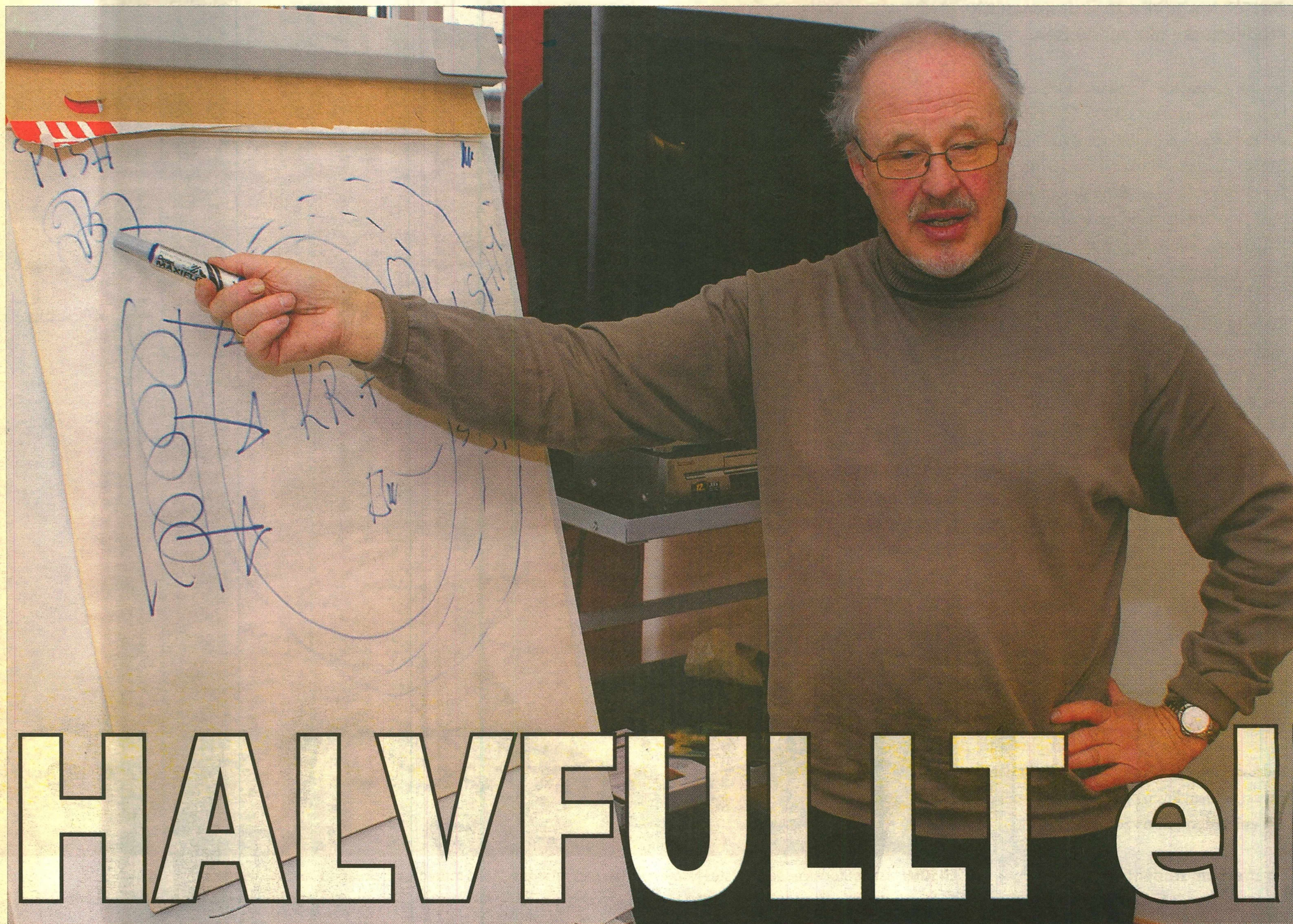
5. Far kan studere under sin fødselspermisjon

6. Mor kan arbeide.

Kilde: Marius Storvik/Folketrygdloven

I Nordlys har det foregått en debatt om situasjonen i den norske førstemanuensis i filosofi ved UiT, og Tom Tiller, profes

Debatten om situasjonen i skolen får gjerne høy temperatur, for dette er et område der alle har egne erfaringer og gjerne sterke meninger. Her kan man virkelig si som britiske offiserer: "An opinion is like an arsehole, everybody has one." Allikevel, i sin stadige søken etter å opplyse vår lesermasse tar Utopia på seg å bringe debatten opp på et høyere nivå enn dagspressens forenklinger.

For første gang scoret Norge i 2006 klart under gjennomsnittet i OECD i alle tre områdene som PISA undersøker – lesing, matematikk og naturfag. I naturfag, som var hovedfokuset for 2006-undersøkelsen, var bare seks land dårligere i OECD. Spredningen i resultater ligger omtrent på OECD-nivå, men er på bunnivå i Norden i alle tre områdene. Utviklingen er heller ikke positiv: De norske resultatene har blitt dårligere for hver undersøkelse. Finland fremstår som den store vinneren, med et svært høyt gjennomsnitt på alle områder og lav spredning.

Hva er ditt syn på PISA-undersøkelsene?

Tiller: Det er viktig å være klar over at de finske elevene, som gjør det best på prøvene, liker fagene mye dårligere enn de norske elevene. Man må også være klar over hva disse testene måler og ikke; siden denne prøven skal gjennomføres i ulike land, ønsker

man å gjøre spørsmålene så universelle som mulig, og det gjør at mye av det man lærer om lokale forhold ikke blir målt. Det er en

— Mange elever trives ikke på skolen, den blir for teoretisk og meningsløs. I Finnmark fullfører bare 30 prosent av guttene videregående skole på normert tid.

PROFESSOR TOM TILLER

fare for at vekten på tester som denne fører til "teach to the test"-problemet, og at man derfor legger mindre vekt på den viktige lokale kulturen. Man burde heller bruke mer tid på å forsøke å bygge på den kunnskapen elevene har med seg fra sitt nærmiljø. Det viktigste for norske elever burde være å måles i forhold til den norske læreplanen, ikke i forhold til standardiserte prøver som PISA. Men vi bør fortsette å delta i PISA, og vi må ha som mål å få bedre resultater.

Måside: Resultatene fra PISA-testen bekrefter bare den utviklingen som alle som

har fulgt med, har visst lenge: Stadig flere elever mangler helt grunnleggende kunnskaper som er nødvendige i et moderne samfunn. I 2003 var 20% av norske 15-åringer totale eller funksjonelle analfabeter. I dag gjelder dette i overkant av 22%. For gutters vedkommende er tallet 29%! Dette er en katastrofe, både for de det gjelder og for landet. Det er grov omsorgssvikt, skolen svikter elev-

ene ved at de ikke får helt grunnleggende kunnskap. Situasjonen i høyere utdanning avspeiler støda i skolen: I 2001 strøk 80 % av lærerstudentene i Tromsø i matematikk, av samtlige lærerstudenter klarte bare 5 % en oppgave med enkel prosentregning.

Hva er hovedproblemet i norsk skole?

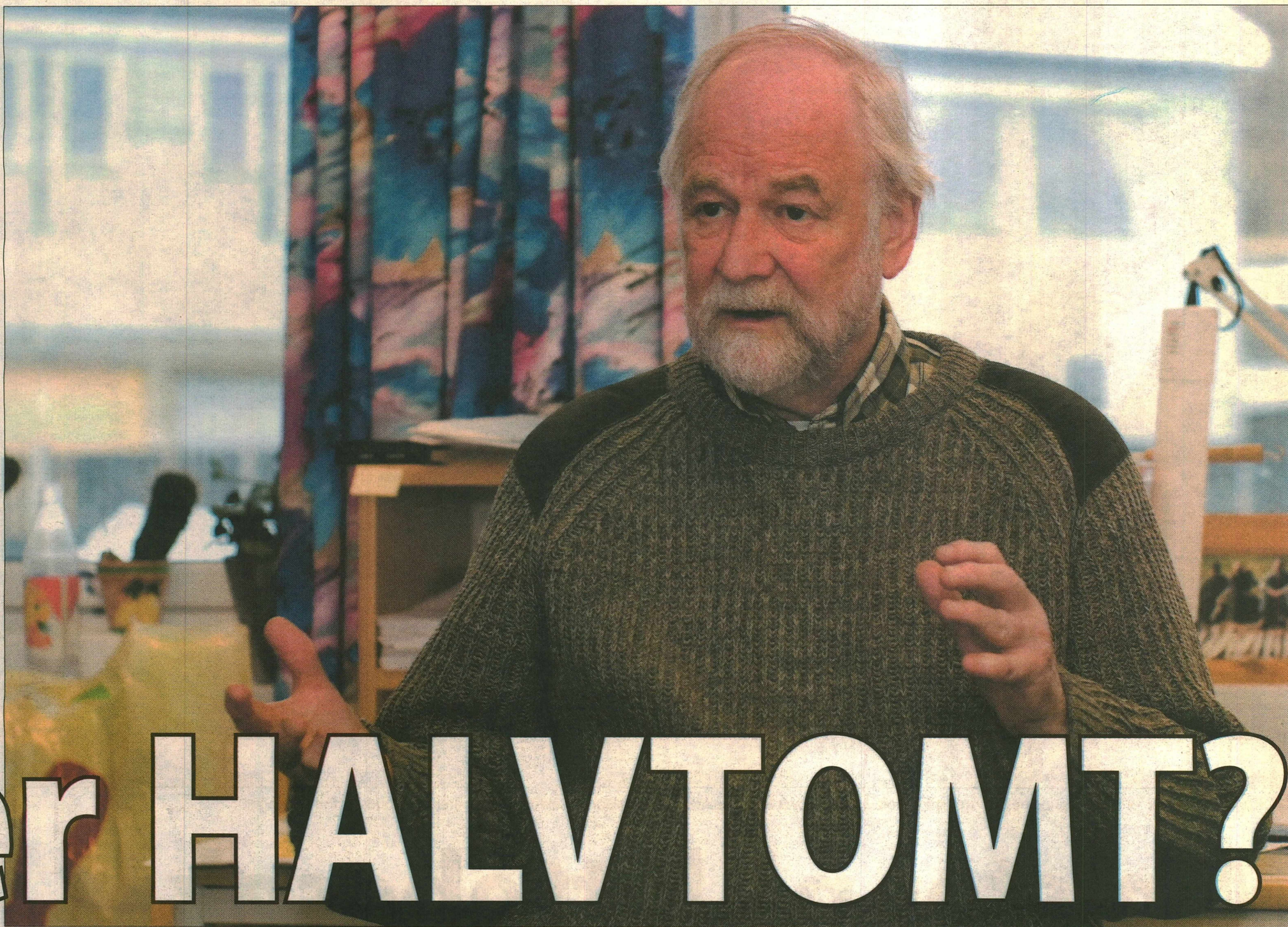
Tiller: Mange elever trives ikke, skolen gir ikke mening for dem, den blir for teoretisk. Det fører til at mange slutter på skolen, i Finnmark fullførte bare 30 % av guttene videregående skole på normert tid, i Troms

bare 57 % av alle. Situasjonen er verst i nord, vi vet ikke helt hvorfor, men blant de viktigste årsakene er manglende kompetanse hos lærerne og hyppig utskifting av lærere. Skolens læringssystem er overmodent for forandring, det dreper læringslysten. Skolen sliter også med et inngrodd mobbeprobem.

Måside: Det er ikke én ting som er galt, det er flere årsaker, men kunnskapssituasjonen er et alvorlig problem. Innflytelsesrike ideologer har ment at skolen primært skal være et sted for selvrealisering; det primære skal være elevenes ønsker, elevene skal selv ha "ansvar for egen læring". I gamle dager var det mer akseptert at skolen kunne stille krav til elevene, og det var en bedre modell. På den måten forberedte skolen elevene for samfunnets krav til dem, man lærte at man må anstrenge seg for å nå nødvendige mål. Noen mener at dette skaper ulykke, men lykke er knyttet til å lykkes. En lykkes ikke uten å gjøre en innsats, uten å streve til en mestrer noe. Samtidig er dette karakterdannende, og uten karakter er en sosialt og moralsk hjelpeløs.

skolen, og to av hoveddebattantene har vært Atle Måseide, pedagogikk ved Høgskolen i Tromsø og professor 2 ved UiT.

er HALVVTOMT?

Tiller: Det viktigste middelet for en bedre skole er dyktige lærere; lærere som kan faget sitt og som "kan elevene" – som kan motivere og gi lyst til å lære, med improvisasjon og kreativitet. Det er også viktig at elevene får brukt flere sider ved seg selv, at de får røre på seg, det kan ikke vær meningen at unge mennesker skal sitte krumbøyde over bøkene i klasserommet i lukkede klasserom de 13 fineste årene i livet? Det kan ikke være en oppgave for skolen å lære elever å holde ut det kjedelige i livet, slik enkelte hevder. Og det blir feil å forsøke å innføre den finske modellen i Norge, det er den modellen vi i prinsippet hadde for 30–40 år siden. Den finske modellen er tilpasset deres kultur, vi må finne en modell som er tilpasset vår egen kultur.

Måseide: Det er tull at den finske modellen ikke passer i Norge. Finland står overfor de samme utfordringer som vi, de må utføre de samme jobbene som oss fremover osv. Et viktig moment ved den finske skolen er at de oppdager problemer tidlig og tar tak i det, på et tidspunkt der man kan rette det opp, før det er for sent. Dessuten er det et problem i Norge at alle skal presses gjennom den samme skolen. Vi må innrømme at ikke

alle er like. Nå forveksler man likeverd med likhet. Noen har større anlegg for musikk, andre for teoretiske fag. Å overse dette er uttrykk for ideologisk blindhet. Modellen vi har i skolen – som skulle skape likhet – virker ikke heller ikke utjevne, den forsterker bare de sosiale forskjellene som allerede finnes.

— Lærerstudentene har for lite kunnskap når de begynner på studiene, og de lærer for lite mens de er der. Det er viktig å få slutt på ideen om allmennlæreren.

Hva mener du om lærerutdannelsen som den er nå?

Tiller: Lærerutdannelsen bør gjøres 5-årig, det er et viktig middel for å gi mer kompetente lærere, at de kommer på master-nivå.

Måseide: Å øke lærerutdannelsen til 5 år endrer ingenting, hvor lenge man oppholder seg ved en høyskole har ingenting å si. Lærerstudentene har for lite kunnskap når de begynner, og de lærer for lite mens de er der. Det er viktig å få slutt på idealet om allmennlærerens universalkompetanse, man bør se til Finland der alle er faglærere med

fordypning i det de underviser i, det fungerer i skolen. Å lære å undervise bør avteoretiseres, det viktigste er å ha praktisk kompetanse, som man får gjennom veiledet erfaring. Uten erfaring blir teorier farlige, for da forholder man seg til teorien, ikke til hvordan verden faktisk er. Man må trene for å bli en dyktig lærer, man lærer ikke å bli det ved å lære pedagogisk teori.

PROFESSOR ATLE MÅSEIDE

Hva er ditt syn på den debatten om norsk skole som har vært i mediene i det siste?

Tiller: Det er viktig å ikke være ensidig; det som teller er ikke ytterpunkt, men tyngdepunkt, og man må være klar over at man ikke kan måle alt som gjør en skole god, så vi må ikke bare ensidig henge oss opp i målinger, komparasjon og konkurranse, det kan føre til veldig uheldig utvikling der skoler f.eks. ikke ønsker å ta ansvar for svake elever fordi det ødelegger for testresultater. Slike tilfeldigheter kan føre til at den beste skolen ett år blir den verste året etter – på målingen,

men skolen kan fortsatt være god. Og det er for tynt når skolepolitikere bare baserer seg på egne erfaringer når de foreslår tiltak. Det finnes mye mer skoleforskning enn det som kommer frem i debatten, den bør politikerne bruke.

Måseide: Nå er alle for mer kunnskap i skolen – men det har kommet ganske motstrebende for enkelte. For flere har skolen primært vært et sted å være og ha det hyggelig – det har vært det overordnede målet. Men skolen bør ha et faglig tyngdepunkt, det er dens viktigste funksjon. Det skulle man tro var ganske selvsagt, men det har det ikke vært. Og mener vi virkelig at skolen skal sitte med ansvaret for barns totale, at den skal gi universal omsorg? Skolen utfører best sin rolle hvis den får lov til å konsentrere seg om sin primæroppgave, og ikke skal ta seg av alle sider ved barns oppvekst og utvikling. Den svikter sin omsorgsfunksjon når hver fjerde 15-åring går ut av skolen med et kunnskapsnivå som bare kvalifiserer til et liv som trygdemottager.

Tekst: Niels Petter Pettersen

Foto: Marius Hansen

SKAL KJEMPE: Minister for forskning- og høyere utdanning, Tora Aasland, lover å kjempe med nebb og klør for sektoren under årets statsbudsjettforhandlinger.

Minister på lytttebesøk

Forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland besøkte forrige uke Universitetet i forbindelse med hennes arbeid med å bli bedre kjent med landets utdanningsinstitusjoner. — Departementet vil kjempe hardere enn noensinne for sektoren under budsjettforhandlingene som starter i mars, lovet ministeren.

Etter tre år med en kunnskapsminister som har vist seg å være mer interessert i barnehager enn i høyere utdanning og forskning var det knyttet stor spenning til statsråd Aaslands besøk ved UiT. Statsråden tok seg tid til møter med rektor Jarle Aarbakke, studentstyreleder Øyvind Mikalsen, og diverse organisasjoner med tilknytning til Universitetet. Det var en ydmyk minister som besøkte Tromsø for å avholde det hun selv benevnte som "lytttemøter". Både rektor og studentstyrelederen var enige om at besøket bar preg av at statsråden var genuint interessert i problemstillingene sektoren står ovenfor.

— Det var en meget konstruktiv samtale. Hun slo meg som en person som virkelig var interessert i det jeg ville snakke med henne om, sa studentstyreleder Mikalsen etter sitt møte med statsråden. I løpet av møtet diskuterte de blant annet studiefinansiering, noe

statsråden kunne melde var et viktig tema i departementet for tiden.

Tromsø som fusjonsmodell

I lys av Stjernøutvalgets anbefaling om stilte fusjoner mellom høyskoler og universiteter, viste statsråden også stor interesse for fusjonsprosessen i Tromsø.

— Fusjonen i Tromsø er en meget spennende prosess som byr på mange nye muligheter og utfordringer for det nye Universitetet, uttalte

—Tromsø kan bli en modell for fremtidige fusjoner innenfor høyere utdanning.

FORSKNINGS- OG

UTDANNINGSMINISTER TORA AASLAND

hun på et pressemøte i etterkant av besøket. Hun la mye vekt på viktigheten av at fusjonen var frivillig, og uttalte at departementet hadde mottatt signaler fra sektoren at frivillighet ville bli lagt stor vekt på i høringsuttalelsene som var i ferd med å bli forfattet. På spørsmål angående hvilke utfordringer hun så i forbindelse med den pågående fusjonen mellom høyskolen og universitetet valgte statsråden

å vektlegge viktigheten av å bevare profesjonsutdanningene fra høyskolesektoren når de tas inn i universitetssektoren.

— Hvis dere klarer å ivareta både Universitetets og Høgskolens interesser, kan Tromsø bli en foregangsmodell for fremtidige fusjoner innenfor høyere utdanning, uttalte Aasland.

Offensiv strategi for budsjettforhandlingene

På tross av mange spennende temaer som ble diskutert i løpet av statsrådens besøk, var det knyttet mest spenning til hvorvidt Tora Aasland var i besittelse av den politiske tyngde som kreves for å vinne frem i budsjettforhandlingene.

— Etter tre år med en minister som ikke har vunnet frem i budsjettforhandlingene er det betryggende å vite at Aasland kommer fra sektoren og er interessert i å styrke den, sier Øyvind Mikalsen og fortsetter:

— Som tidligere forsker ved institutt for Sosiologi ved UiO kjenner Aasland seg

utvilsomt igjen i mye av skuffelsen sektoren har opplevd de siste årene, la han til.

Statsråden skuffet ikke, på spørsmål om hennes strategi i forkant av første budsjettkonferanse i slutten av mars kunne hun gledelig meddele at hun ville gjøre sitt beste for å få maksimalt med ressurser til sektoren. Hun tok imidlertid forbehold om at hun ikke var den eneste statsråden som ville ha mer penger til sin sektor, men lovet å satse offensivt i kampen mot de andre ministerne.

Lysere tider i vente

Etter pressemøtet hersket det en stemning som kunne tilsi at statsråden hadde lyktes med å overbevise de oppmøtte om at hun kunne ende hvileskjæret. — Jeg har tiltro til at statsråden er godt forberedt på å tale sektorens sak i budsjettforhandlingene, forhåpentligvis vil sektoren oppleve en ny vår når budsjettet fremlegges i oktober, avslutter studentstyreleder Øyvind Mikalsen.

Tekst: Andreas Willersrud

Foto: Marius Hansen

Utropia

arrangerer frivilligmøte!

Har du ingen erfaring? Bra!

Lørdag 28. februar kl. 19.00 - 22.00,

Driv 3. etg. for nye frivillige:

opplæring i fotografi og journalistikk

Lørdag 1. mars kl. 14.00 - 20.00, Driv 3.

etg. kommer representanter fra Tromsø medier og lærer oss:

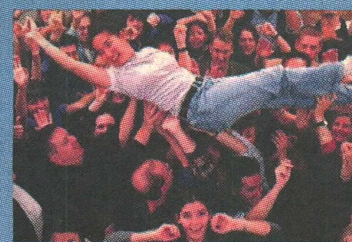
* Hvordan skrive en god sak

Interessert?

Kontakt: redaktor@utropia.no

Telefon: 416 61 613

Karrieresenterets aktiviteter i mars

Presentasjoner

04. mars Tromsø Guide Service

06. mars 12 bedrifter fra Harstad

• På Driv. Gratis servering! Hålogaland Kraft, Hålogaland IKT, Polarkonsult, Oljedirektoratet, Grenland Arctic, StatoilHydro, Itet, Tine, Det Norske Oljeselskap, Sparebanken Nord-Norge, Harstad Kommune og Kunnskapsparken i Harstad

10. mars Fugro

11. mars Accenture (workshop)

13. mars Intervjutrening

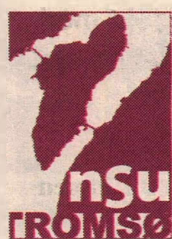
26. mars CV- og søknadskurs

INFORMASJON OG PÅMELDING

<http://uit.no/Karrieresenteret>

ORIENTERING OM SØKNADSFIRST – FORDELING AV STØTTEMIDLER

STUDENTSTYRET NSU-TROMSØ

I henhold til retningslinjer for semesteravgiftsfordelingen er studentstyret forpliktet til å informere de støtteberettigede studentorganisasjonene om søknadsfristen for innsending av søknader til dette års 'lille semesteravgiftsfordeling'.

I den forbindelse ber vi om at søknadene er studentstyret i hende senest 01.mars 2008.

For at søknaden skal komme i betraktning må vi ha følgende dokumentasjon fra søkere:

- Regnskap for 2007
- Et foreløpig regnskap for 2008
- Et budsjett for 2008
- Rapport for driften i 2007
- En kort oversikt over plan for driften i 2008

<http://uit.no/studstyret/reglementer/3?SubjectId=855&From=0>

Adresse: Studentstyret NSU-Tromsø, Teorifagbygget, hus 2.

E-post: orgsek@sst.org.uit.no

Tlf: 776 44202

Teorifagsbygget lekker

FUKTSKADET: Teorifagsbygget er hjemsoekt av vann- og fuktskader. Her et en sterkt fuktskadet vegg utenfor Akademisk Kvarter.

Teknisk avdeling ved UiT har avdekket mellom 12 og 14 lekkasjepunkter på Teorifagsbygget, noe som gjør at regnvann strømmer inn i bygget. Nå har UiT-ledelsen koblet Kunnskapsdepartementet inn i saken.

14. februar skrev avisa Nordlys at teknisk avdeling ved Universitetet i Tromsø siden høsten 2004 har avdekket rundt 1500 feil og mangler på Teorifagsbygget. Blant disse feilene er det også avdekket 12-14 lekkasjepunkter, noe som gjør at det renner vann inn i bygget på fuktige dager.

— Det er naturlig at det er feil og mangler på nybygg, så selve feilene og manglene er ikke noen overraskelse i seg selv, sier Universitetsdirektør Lasse Lønnum.

— Det er lekkasjene som er kritiske, da vi er redd for følgeskader som fukt, mugg og sopp-skader sier Lønnum og fortsetter: — Vi kan ikke leve med et bygg som lekker og er skadet.

Uenige om garanti

Byggherre Statsbygg tok over Teorifagsbygget fra entreprenør Skanska i desember 2003. Fra denne datoen gjaldt en treårs garanti, som løp ut i desember 2006. Konflikten mellom universitetsledelsen og Statsbygg står om hvilke skader som har oppstått når og hvordan de har oppstått.

— Statsbygg har erkjent at en del av feilene er innenfor deres område, men de mener noen feil kom etter at treårsfristen gikk ut. Dette er vi uenige i, og vi kan dokumentere

at skadene forelå før fristen. Dessuten mener vi at noen skader har oppstått som følge av utilstrekkelig utbedring av tidligere skader, noe som har resultert i følgefeil, opplyser Lønnum.

Nina Rønning i Statsbygg er enig med Lønnum i at det er uenigheter om de såkalte følgefeilene. Det hun derimot er uenig i er det antallet følgefeil som Lønnum oppgir.

— Vi skiller mellom reklamasjonsarbeid og ikke-reklamasjonsarbeid. Vi mener at de punktene som ikke har blitt rapportert inn til oss før desember 2006 ikke er vårt ansvar å utbedre, sier hun.

— Vi er ikke veldig konsekvente på alle punktene når det kommer til rapporteringsdato, men på et visst tidspunkt må UiTs driftsavdeling ta over ansvaret for bygget, understreker Rønning.

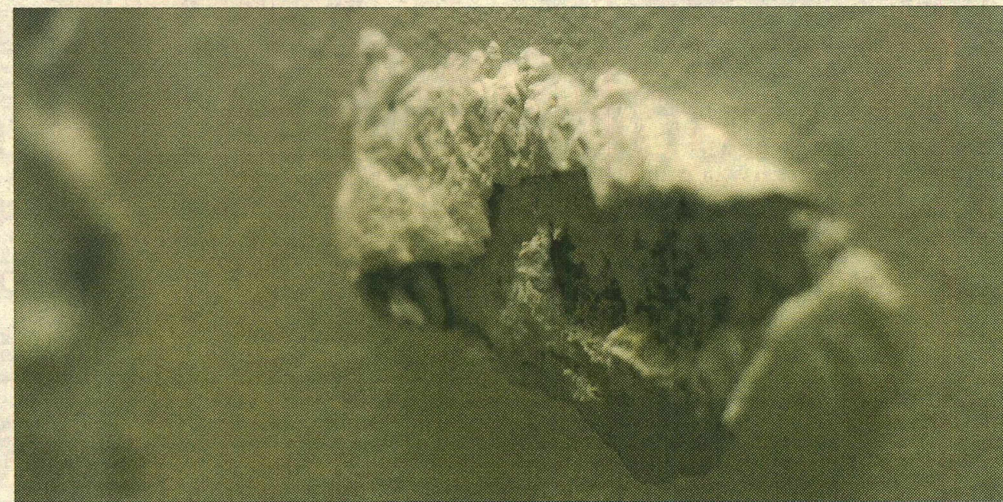
Hun erkjenner også at en del utbedringsarbeid har dratt ut i langdrag.

— Vi har jobbet kontinuerlig med utbedringer på Teorifagsbygget, og det som ikke har blitt gjort til nå skal bli utbedret.

— Vi vil selvfølgelig også ta på oss følgekostnadene fra tidligere utbedringer som ikke har vært tilstrekkelige, men vi vil ikke ta på oss de kostnadene vi mener vi ikke er ansvarlige for.

TEORIFAGSBYGGET

- Åpnet av kong Harald i 2005.
- 6 bygg på totalt 35 000 kvm.
- Fordoblet UiTs studentkapasitet og kostet rundt 850 millioner kroner.
- Fikk mye negativt fokus nasjonalt etter å ha brukt mer enn 1000kvm med utrydningstruet tropisk bilingatømmer.

— Vi har jo selvsagt mye mer lyst til å bruke disse pengene på utdanning og forskning. UNIVERSITETSDIREKTØR LASSE LØNNUM

Store midler

Universitetsdirektør Lønnum lover at alle manglene og lekkasjene skal være ferdig utbedret i løpet av året.

— Vi begynner tetttings- og gravearbeidet til våren. Jeg garanterer at Teorifagsbygget skal være tett innen året er omme, enten det står på vår eller statens regning. Vår holdning til saken er likevel at siden Statsbygg er byggherre burde de stå ansvarlig for reparasjoner og utbedringer. Han synes det er synd hvis universitetet må bruke store penger av egen lomme på utbedringer.

— Vi har jo selvsagt mye mer lyst til å bruke disse pengene på utdanning og forskning, poengterer han.

Han synes Statsbygg har vært altfor passiv i denne saken. Statsbyggs Rønning mener derimot at det er universitetsledelsen som har ansvaret for dårlig samarbeid mellom de to institusjonene.

— Vi har prøvd to ganger å ta initiativ til et møte mellom oss og universitetsledelsen. Begge gangene har vi blitt avvist.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Marius Hansen

"Very sad that so few people destroy so much for so many."

ILLEGAL SMOKING: The numerous warnings that smoking is illegal in the old Bodega were not complied during the French party.

Old Bodega closed

A party gone wrong might close down the old Bodega for daily use by the different member groups of the Student Society. — Very sad that so few people destroy so much for so many, says Ragnhild Grøm Sæle from the group Ompagniet.

Friday the 8th February the Student Society arranged a French party for its members. Some party attendees took the French traditions a bit too far, and demolished the fire alarm and smoke detector, so that they could smoke cigarettes inside undisturbed. The party came to an end after guards from the security company Tryggvakt came by, smelled cigarette-smoke and found the demolished fire alarm.

— This is very serious, University director Lasse Lønnum says and continues: — One thing is that some party attendees smoke inside, which is strictly forbidden. But it's very alarming that they play with life and health in this way, demolishing the only safety against fire.

Closed this semester

The old Bodega, frequently used during the day-time by the student societies' member organizations for practices and social interactions, is also known to host parties held

by various student groups on Fridays and Saturdays. This tradition is now coming to a close.

— We haven't yet decided whether or not we are closing down the old Bodega for day-time use. What we have decided it that there will be no parties there for at least the rest

— Demolishing the fire- and smoke alarm endangered peoples life and health.

UNIVERSITY DIRECTOR LASSE LØNNUM

of this semester, says Lønnum.

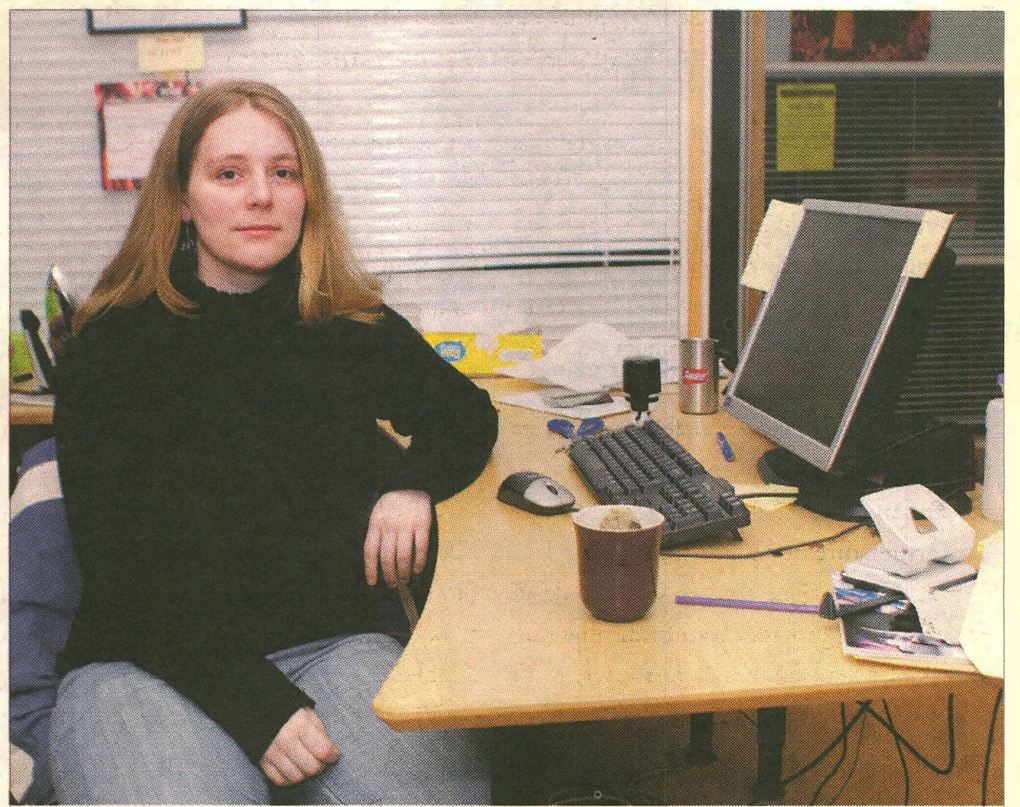
— We will ratify this in an upcoming meeting this week.

— What is already obvious is that before the student Society can arrange more parties in the old Bodega, they will have to have their own order and guard system like Driv has, he says.

General Secretary for the Student Society, Amalie Matt, confirms that the party had to close when Tryggvakt arrived at about 01.00.

— There weren't a lot of people at the party, so it shouldn't be too difficult to find out who did this, she says.

— One thing is sure, though, and that is that there must have been several people

involved. The fire alarm is quite high above the floor, and people have to stand on top of one another to reach it.

— The weird thing is that they didn't go outside to have their cigarette, but instead bothered to do all this, Matt says. She says that even if the University director hadn't close down the old Bodega, they wouldn't have arranged any more parties this semester.

— We won't throw any more parties until we have our own order and guard group.

— **Sad** Ragnhild Grøm Sæle from one of the Society member groups, Ompagniet, says that this situation is very sad.

— It's horrible if it turns out that we can't use the old Bodega for practices for the rest of this semester, Sæle says.

Text: Magnus Aamo Holte

Photo: Marius Hansen

Forskning på alternativ behandling

KRONIKK

Tekst: Nina Cruickshank
Student, naturterapeut og forfatter

Studentforeningen for alternativ medisin har som mål å øke kunnskapen rundt alternativ medisin slik at fremtidens helsepersonell er mer åpne for alternative behandlingsformer. Sosial og helsedirektoratet har vedtatt å gi oss mer balanse i undervisningen, og vi har startet med å invitere en rekke foredragsholdere for å snakke om ulike former for alternativ medisin. Det første foredraget fant sted 5. februar 2008 og ble holdt av professor Vinjar Fønnebo, leder i NAFKAM - Nasjonalt forskningssenter for alternativ og komplementær medisin ved UiT.

Dette foredraget tok for seg spenningsfeltet mellom forskning der skolemedisinens fokus på sykdom, det syke og disharmoniske, står på den ene siden, og alternativmedisinens fokus på hele mennesket, det sunne og balanserte mennesket, står på den andre siden. I tillegg til oversikten over hva som virker, eller ikke, er det viktig å skjønne interessen/kodeksen i dette feltet.

Vinjar Fønnebo fortalte at skolemedisinen ønsker å bekjempe *sykdommen* og har forskning som ser på diagnoser; sykdom er noe man *har* og sykdommene er likere enn menneskene som har dem, mens alternativmedisinen ønsker å styrke kroppens forsvar mot sykdom og har fokus på kroppens selvhelbredende krefter; mennesket er et menneske som er syk og menneskene er likere enn sykdommene de har.

Skolemedisinen kan i dag vise til mange teknikker, legemidler og kirurgi med dokumentert effekt. I dette vitenskapelige forskningsparadigme har vi, på den ene siden, få teknikker innenfor alternativ medisin som har dokumentert effekt. På den andre siden, hva *tror* vi virker? (Les placebo-begrepet). God vitenskap handler om å utforske tilnærmingen - oppfylle kriterier for forskningen og om den virker i den virkelige verden. Her virker det som om skolemedisinen som system (det spesifikke), med en ramme rundt seg og muligens noe "beruset" av sin egen suksess, er på konfliktarenaen med den alternative behandlingens helhetstenkning (totaliteten - hele mennesket).

Ulrik Heger skriver i boken *Verden er magisk!* at "det kan virke som vitenskap er bygget på kalde fakta og rasjonalitet, men det er i enkelte tilfeller langt fra sannheten. Vitenskap er også preget av konkurranse, personlig stolthet og ignoranse. Den amerikanske vitenskapshistorikeren Thomas Kuhn

(1922-1996) har sagt at vitenskapshistorien er full av eksempler på fenomener som ikke passer inn i det gjeldende verdenssynet, og som derfor har blitt ignorert eller forsøkt bortforklart."

Vitenskap og forskning har bidratt til å øke vår kunnskap om verden betraktelig, ved å redusere systemet som skal studeres ned til mindre og enklere deler. Det er bare et lite problem ved denne måten å tenke på. I all forskning og i alle eksperimenter dukker det opp variabler som ikke passer inn i teorien som skal beskrive et system.

"Selv om vestlige elites dypkultur dominerer vår tid, finnes det andre dypkulturer som ligger latent og venter på at deres tid skal komme. Det er når slike dypkulturer har blomstret opp, at man har sett dramatiske endringer i historien - som for eksempel overgangen fra middelalderen til nyere tid. Det samme kan skje ved at vestlig skolemedisin mister sin dominerende posisjon til andre alternativer.

Læringspsykologi, kognitiv psykologi, psykofysiologi, endokrinologi og neurobiologi har gitt oss kunnskap som tilsier at svært meget av det helsevesenet gjør bør

revurderes. Selv om skolemedisinen hevder å ha monopol på vitenskapelighet, er det ikke mulig å angi hvilken terapi og metode som er best egnet til å tilfredsstille folks helsebehov." (Dag Viljen Poleszynski).

Arthur Schopenhauer sier at "All sannhet går gjennom tre stadier: Først blir den latterliggjort. Så blir den møtt med kraftig motstand. Til slutt blir den akseptert som en selvfølgelighet." Så vi er heldige vi som er akkurat her akkurat nå som forandringen kommer fordi befolkningen har våknet. Et eksempel er Folkeaksjonen for alternativ behandling som krever:

Øremerk 260 millioner kroner i året til forskning på alternativ behandling;

"Vi krever at 10 % av 2.6 milliarder offentlige midler som går til forskning innen medisin og helsefag i Norge skal brukes til forskning på alternativ behandling. Helseforetakene må pålegges å forske på alternativ behandling". Det er pr. i dag avsatt 12 millioner til dette.

Bedre opplæring av helsepersonell om alternativ behandling;

"Helsepersonell må ha oversikt over alternative behandlingsmetoder for å kunne hjelpe pasientene best mulig. Grundig opplæring må inngå i utdanning og pålegges alt helsepersonell som etterutdanning".

Jeg tenker at uansett hvilke øyne man ser med, hvilket perspektiv man har eller motiv - penger, makt, politikk, så burde det være et overordnet poeng, nemlig **pasienten i fokus**. Selv om boken *Medicinens Mafia* tar fra oss troen på at helsevesenet kun er til for pasientens skyld, så stiller den et fantastisk viktig spørsmål: *Hvorfor vet vi så lite om alternativ medisin?*

Jeg kjenner det i hver eneste celle i kroppen at jeg er her, ved Universitetet i Tromsø, for å være med på å påvirke fremtidens helsevesen. Det er nok ikke tilfeldig at de siste års helsekonferanser heter "... og bedre skal det bli." Jeg benytter anledningen til å takke Vinjar Fønnebo for et inspirerende, spennende og lærerikt foredrag, og benytter anledningen til å nevne at NAFKAM i Tromsø skal arrangere den 5. verdenskonferansen innen forskning på alternativ behandling i 2010.

m

MAGASINET

YNGLEPLASSEN » SIDE 16-17

FEMINISTFEST » SIDE 24-25

TRIMROCK » SIDE 26-27

LEIAR

Inge Steine,
kulturredaktør

Musikk A/S

ÅRETS BY:LARM ER nyleg over og Ida Maria stakk av med stipendet på 800.000 kr. Det har vore mykje prat om festivalen denne våren. Folk har kritisert by:Larm for berre å vere eit bransjetreff og at ingen nye artistar blir oppdaga eller løfta fram. Mange har hevda at festivalen ikkje er det den utgjer seg for å vere, at den har gått vekk frå det den var meint som. Eg skal ikkje gå inn i heile den debatten her, istadanfor vil eg gå inn på det artistane kjempar om, stipendet som lokkar i enden av strevet.

SJØLV OM VINNAREN får ein klekkeleg sum er vilkåra sopass drøye at eg godt forstår kvifor Bergensbandet Ungdomsskulen trakk sin nominasjon. At StatoilHydro skal godkjenne eventuelle utskiftingar i bandet og endringar i den musikalske retninga er ganske skremmande. Likeeins er det skremmande at artistane ikkje kan komme med uttalelsar som verkar negative på konsernets omdøme. Greit nok at det er StatoilHydros pengar og at dei må få bruke dei som dei vil, men det er synd festivalen har nettopp denne forma for stipend som førstepremie. Artistane får utbetalt stipendet over ein toårsperiode, om dei då ikkje skjer uklar med bidragsytaren. Rett nok kan dei forhandle undervegs, men det seier seg sjølv at forhandlingssituasjonen vil vere overveldande tilta til ei side. Ikkje berre er det musikarar mot konsern, musikarane er heller ikkje spesielt etablerte.

EG HØYRER BY:LARM kaller dette eit stipend, men det er jo sponing. Kvifor ikkje berre kalle ein spade ein spade? No skal eg ikkje sleppe StatoilHydro so lett av kroken heller, etter mi meining burde dei berre gi pengane uten betingelsar. Tenk berre på all omtalen dei får. Navnet kjem til å frekventere by:Larm oppslag hyppig, men også over lang tid. Reklame-effekten burde tilsei rimelig god valuta for pengane framover. Derfor er det nesten litt frekt å stille betingelsar på toppen av det heile. At dei i tillegg er so drøye gjer det heile desto verre. Om dei ønsker å framstå som i nærleiken av gavmilde burde dei droppe krava med det samme.

TVIBIT I MIT HJERTE

FRITT FREM: Sif Vik sitt midt oppi det som må være definisjonen på et ungt og kreativt miljø. Ho er nestleder på TviBit, et fristed for de unge.

Muligheten til å uttrykke seg. Mangfold og kreativitet. Her er det de unge som styrer skuta.

TEKST: INGA B. TØLLEFSEN

FOTO: MARIUS HANSEN

HISTORIEN STREKKER SEG tilbake til begynnelsen av 80-tallet. Husokkupasjoner og gatekamper førte til et Ungdommens Hus på Brygga, i den gamle trebygningen som nå huser Driv. Dette var et autonomt hus hvor ungdommen selv hadde styring på alt. Litt pessimistisk sagt gikk det som det måtte gå, Brygga gikk i oppløsning etter indre konflikter om blant annet rus. Men behovet for et sted å være og utfolde seg var fremdeles viktig for mange, og nå ble også kommunen involvert

i prosessen fram mot et rusfritt alternativ. Kritikken var hard etter den manglende kontrollen på Brygga, så det nye ungdomshuset skulle drives av kommunen, men fremdeles ha et sterkt fokus på brukermedvirkning. Sakte men sikkert ble TviBit til, og ble offisielt åpnet 8. juni 2000.

— Vi har nok utdannet mange "prosjektmonster" over årene!

dette skulle være et kulturhus for unge, kreative mennesker med rom til å både produsere og vise fram sine prosjekter. Målgruppen er mellom 15 og 25 år, med andre ord også den jevne student.

HUSET ER ADMINISTRATIVT og politisk underlagt kommunens kulturavdeling og -komite, noe som gir TviBit en helt unik tilgang på ressurser og goodwill fra styrende

UNGDOM VAR INVOLVERTE i alle ledd da TviBit åpnet, også i utformingen av navnet. For de som ikke er oppvokst i Nord-Norge: "tviBit" er et fristed når man leker pegen, tromsødialektens variant av sisten. Visjonen helt fra starten av var at

T

hold. Sif Vik, nestleder på Tvibit, mener Tvibit driver med kulturpolitikk med ungdom som aktive kulturskaper. Her har kultur en verdi i seg selv, samtidig som det å få utløp for kreative evner virker forebyggende. — Ungdom er en ressurs, uansett bakgrunn og forutsetninger, sier Sif. — Vi vil finne ut hva du kan!

TVIBITS PROSJEKTVUGGE ER stedet å starte bare du har en idé og litt pågangsmot. — I praksis er Tvibit veldig prosjektstyrt, sier Sif. — Alle kan ha en god idé, men har ulike behov. Noen trenger kontakter, et lokale eller pengestøtte, andre trenger å bruke Tvibits som base med infrastruktur som data, telefon og iblant også fax. Det er fort gjort å bli involvert i mye når en først er inne på huset, sier nestlederen. I følge Sif er det inntil mellom tusen og femten hundre stykker på Tvibit i løpet av ei uke. — Vi ser at mange ungdommer er flinke til å søke penger, og vi har nok utdannet mange ”prosjektmonster” gjennom årene! Flexibilitet er et nøkkelord, og

Tvibit selv mener de er blitt gode på å se behov og gjøre noe med det der mulighetene finnes og det kan søkes om midler.

NOEN EKSEMPLER PÅ mangfoldet av grupper og prosjekter på Tvibit er Web-TV, breakegruppe, fotogruppe, filmgruppe, samt Electrotrash og Kunstlosjen som begge har tilknytning til studentmiljøet. Grus har også hatt tilhold på Tvibit, men er nå på

flyttefot. Daniel Andersson, Grusredaktør og bedre kjent som ”han svensken”, mener det har vært spennende å holde til i byens ungdomskulturhus. — I begynnelsen var det viktig å være på et sted som er gratis og som har tilgang på utstyr, så oppstartsfasen var god på Tvibit. Men, Grus er ikke en del av kommunens eller Tvibits strategi, og det har etterhvert blitt viktig med et eget sted å være. Vi har vår egen strategi, og å være på Tvibit har blitt både en belastning og en positiv referanse – men i de fleste tilfeller en nyttig døråpner for oss.

HVERT ÅR GJENNFØRES det omtrent hundre prosjekter av varierende størrelsesgrad på huset. Sif og Tvibitstaben skulle ønske flere av disse prosjektene involverte studenter. — Vi synes studentene er en spennende gruppe, sier Sif. — Ikke alle tar i bruk byen, og byen benytter seg ikke nok av den ressursen studentene er. Tvibit er absolutt ikke bare for videregående elever. Studenter har ofte klarere ideer og kan gjøre større prosjekter. Vi har fokus på rekruttering, men også på de eldre som vi kan hjelpe til å etablere seg som kunstnere og kulturarbeidere. Tvibit skaper kulturarbeidsplasser, og vi skaper forbilder! Dessuten finnes det ingen fjortiser på Tvibit. De er ikke interesserte når de må gjøre noe sjøl.

NOEN PROSJEKTER GÅR inn i Tvibits faste tilbud, og kan vise seg å være nyttige for studenter. Et eksempel er Hybelprosjektet. Hver tirsdag er det hybeldag, med billig middag og andre aktiviteter. Tvibit har også en helsestasjon som i følge Sif er den mest besøkte helsestasjonen for ungdom i landet. Fokuset ligger på prevensjon og kjønnsykdommer, og det er tilgjengelig for alle som ennå ikke har blitt tjue. På Tvibit finnes også, i tillegg til alt nevnt tidligere: Filmhuset med blant annet Talentutvikling og Filmfangst, Bandrom med totalsprengt kapasitet og Regionsprosjektet hvor det skapes ungdomshus i distriktene. Ulike arrangementer og konserter, hip-hop-kvelder, Unginfo og den meget suksessrike Nordisk Ungdomsfilmfestival (NUFF).

TVIBITFILOSOFIEN GÅR SOM en rød tråd gjennom arbeidet med ungdommen (se faktaboks), og er i følge Sif en universell filosofi. — Tvibitfilosofien er et verdens- og menneskesyn som handler om å kunne påvirke og endre, om å tenke positivt og se det positive i alle mennesker. Vi vet at ungdom er en ressurs og at de ønsker å gjøre noe. Vi driver altså verdens største voksenopplæringsprosjekt hvor vi sier ”Se hva ungdom kan”. Så Tvibit er vel på den måten med på å gjøre verden til et bedre sted!

TVIBIT-FILOSOFIEN

1. Tør å gjøre det umulige mulig!
2. Ikke vær redd for å mislykkes!
3. Tør å gjøre en forskjell og forandre verden!
4. Glem aldri hvor du kommer fra!
5. Husk å se og oppmuntre andre!

4 FOLK PÅ CAFÉ PEGEN

1. Hva betyr Tvibit for deg?

Rune (18): Et sted å slappe av mellom andre ærend.

Ingrid (18): Tvibit er en koselig plass med billig mat. Man kan spise matpakke og henge, og de har mange bra tilbud.

Eivind (18): Mange bra konserter, og en rolig plass å henge.

Kristina (18): Koselig sted å treffes i friminuttet. Fint med helsestasjon og datarom, og at man ikke trenger å kjøpe noe i cafeén, men bare kan henge.

En misforstått gentleman

– Jeg er selv en ung kvinne på noen og tyve år, sier Johan Galtung. Han besøkte Tromsø for å fortelle at verden kan reddes ved å være kreativ.

TORS DAG 14. FEBRUAR var Verkstedet på Kulturhuset fylt opp av stoler, øl og mennesker i anledning Johan Galtungs foredrag på Internasjonalt seminar. Langs benkeradene går praten om både krig og fred og annet småstoff, men idet klokka blir åtte senker stillheten seg over forsamlingen. En av verdens største eksperter på freds- og konfliktspørsmål skal snakke til Tromsø.

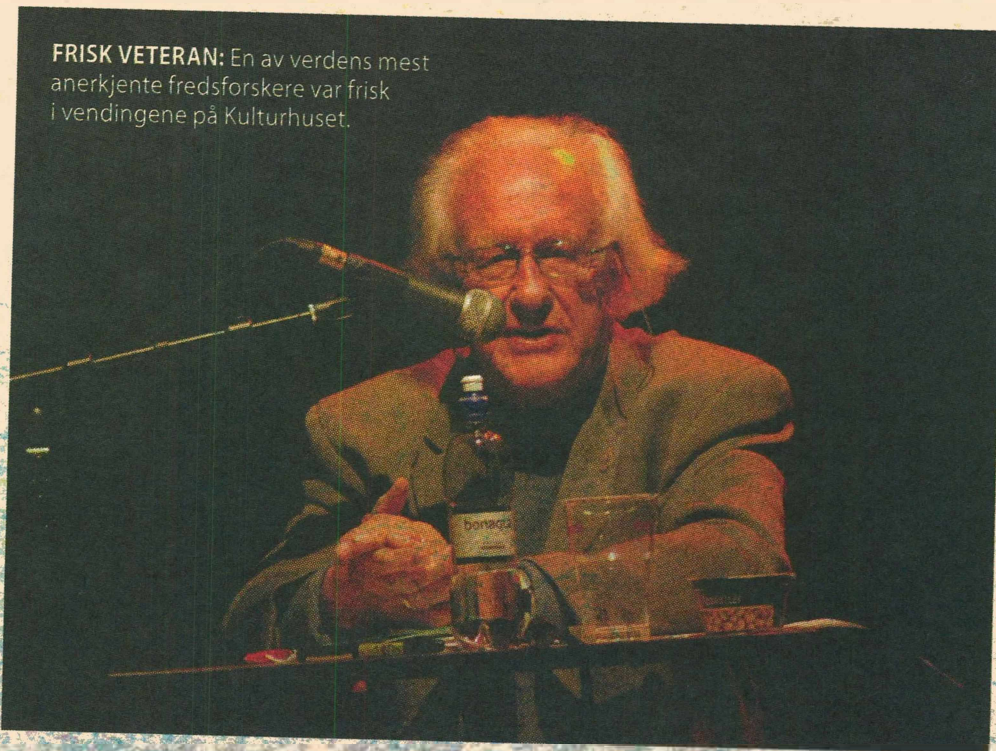
PÅ INTERNASJONALT SEMINAR var det krig og fred som sto på tapeten, og hovedfokuset var på USA sin rolle i verden. Galtung har tidligere spådd Sovjetunionens undergang, og traff med en margin på to måneder. Spørsmålet Internasjonalt seminar stilte var: "Hva vil skjje fremover? Går vi mot nye kriger, eller er det håp om fred?" — USA spiller en ait for stor rolle i verden. Med ansvaret for 25 % av FN's budsjett har de gjort seg selv uunnværlige. For et lite land som Norge er det umulig å sette seg opp mot en så viktig alliert som USA. Men USAs herredømme kommer ikke til å vare lenge. Jeg har tidligere spådd deres undergang innen 2020.

GALTUNG BRUKTE MYE tid på å snakke om krigen i Afghanistan. Blant annet gjorde han publikum opp-

— USAs herredømme kommer ikke til å vare lenge.

merksom på at det blir brukt a t o m v å p e n , og han viste bilder av konsekvensene dette medfører. Misdannede barn preger powerpointen. Galtung hevder at å vise slikt til tider er nødvendig, for eksempel for å avsløre USAs fascisme. Men hva kan vi i Norge gjøre? — Vi har fantastisk mye penger, og ingen ting tyder på at det gjør oss lykkeligere. Det beste Norge kan gjøre er å bruke oljefondet til å arrangere en konferanse hvor alle de Sentralasiatiske landene deltar. USA kan få være med, men kun som observatør. På denne konferansen burde et av målene være å danne en koalisjonsregjering i Afghanistan hvor også Taliban får være med, sier Galtung. — Man må alltid ha dialog, også med dem man ikke liker. Det nytter ikke å kutte kontakten med dem man er uenig med og så regne med at

FRISK VETERAN: En av verdens mest anerkjente fredsforskere var frisk i vendingene på Kulturhuset.

man skal kunne finne en løsning.

DET KOMMER SPØRSMÅL fra salen om hvordan Galtung ser for seg verden etter at USA eventuelt mister sitt verdensherredømme. — Vi ser allerede at verdens land begynner å organisere seg i regioner. Denne trenden tror jeg vil bli forsterket. Russland og USA vil få problemer med å bli innlemmet i en slik region. Hva Norge angår kan man sammenligne det med å henge på slep i en liten jolle etter Titanic. Da vil man enten ha lang og god slakk på tauet, eller en øks. Jeg tror Norge vil vende seg mot andre alliansepartnere, og at denne prosessen allerede er i gang. Det vil nok bli naturlig å vende seg mot EU.

TIDLIGERE PÅ DAGEN holdt Galtung foredrag om hvordan kreativitet kan brukes i konfliktløsning. — For å løse konflikter og utfordringer i verden må vi flytte fokus! Galtung gestikulerer verdensvant fra talerstolen. Han greier å være både vittig og alvorlig på

samme tid. Med enkle metaforer for-

klarer Galtung oss forskjellige måter

å tenke rundt konflikter på. — Om

man analyserer en bilulykke er det

vanlig å fokusere på sjåføren. Man

har en mengde regler som må følges, og om sjåføren ikke bryter dem skal det ikke forekomme ulykker. Om det skjer en ulykke er det med andre ord sjåføren som er problemet.

DET ER LETT å føle seg litt dum i Galtungs nærvær, mye fordi han snakker i vendinger som gjør det tydelig at alt det han sier er ganske selvsagt. Om ikke annet, så i hvert fall for Galtung selv. Et femtittalls hjerner vrir seg for å tenke seg andre måter å analysere en bilulykke på, før Galtung fortsetter. — Jeg vil heller flytte fokuset over på selve bilen. Hvordan kan man lage en bil som ikke skaper ulykker? Bilen kunne hatt en makshastighet som tilsvarte fartsgrensen. Bilen kunne vært laget av skumgummi i stedet for av metall. Med et slikt fokus er det bilen som er problemet ved en ulykke, og ikke sjåføren, sier Galtung og presiserer hvordan dette kan anvendes på konkrete konflikter. — Etter 11. september var fokuset på terroristene. Om Al Qaida ble knust ville problemet med terror være løst. Og det er jo selvsagt ikke tilfellet.

IFØLGE GALTUNG ER det mange feil som blir gjort ved forskjellige forhandlingsbord rundt om i verden. — Det verste du kan gjøre er å bringe partene sammen for tidlig, da kommer de med en gang i forsvarsposisjon. Om man snakker med dem hver for seg kan de lettere fortelle hvor langt de er villig til å strekke seg. Videre

må man huske på at det nesten alltid finnes flere enn to aktører i en konflikt. I fredsmeklingen på Sri Lanka har det vært et stort feilgrep kun å forholde seg til Tamiltigrene og myndighetene. Da utelater man muslimene, de kristne og ikke minst de tamilene som ikke identifiserer seg med Tamiltigrene.

OM VI TAR en titt rundt i verden kan konfliktene vi finner virke håpløse og fastlåste. Galtung ser heldigvis muligheter. — For å løse en konflikt må man finne ut hva *målsettingene* til partene er. Hva er aktørenes mål? Når man har funnet ut av det må man se på hvordan man kan gjøre målsettingene forenelige, og det er der kreativiteten kommer inn. Man må tørre å komme med sprø ideer. Mange konflikter står fast i partenes forestilling om hvordan de selv tror den ideelle løsningen for dem ser ut. Med nye måter å tenke på kan man finne fram til løsninger som er gode for alle parter.

DET ER I en forsamling av godt voksne og viktige folk Johan Galtung uttrykker forhåpningene han har til den yngre garde. — De som er unge har ikke kjørt seg fast i et sett med forestillinger om hvordan verden er og må være, slik som mange voksne har. Det er fra de unge,

— Man må alltid ha dialog, også med dem man ikke liker.

og fra kvinnene jeg tror de beste

løsningsforslagene vil komme.

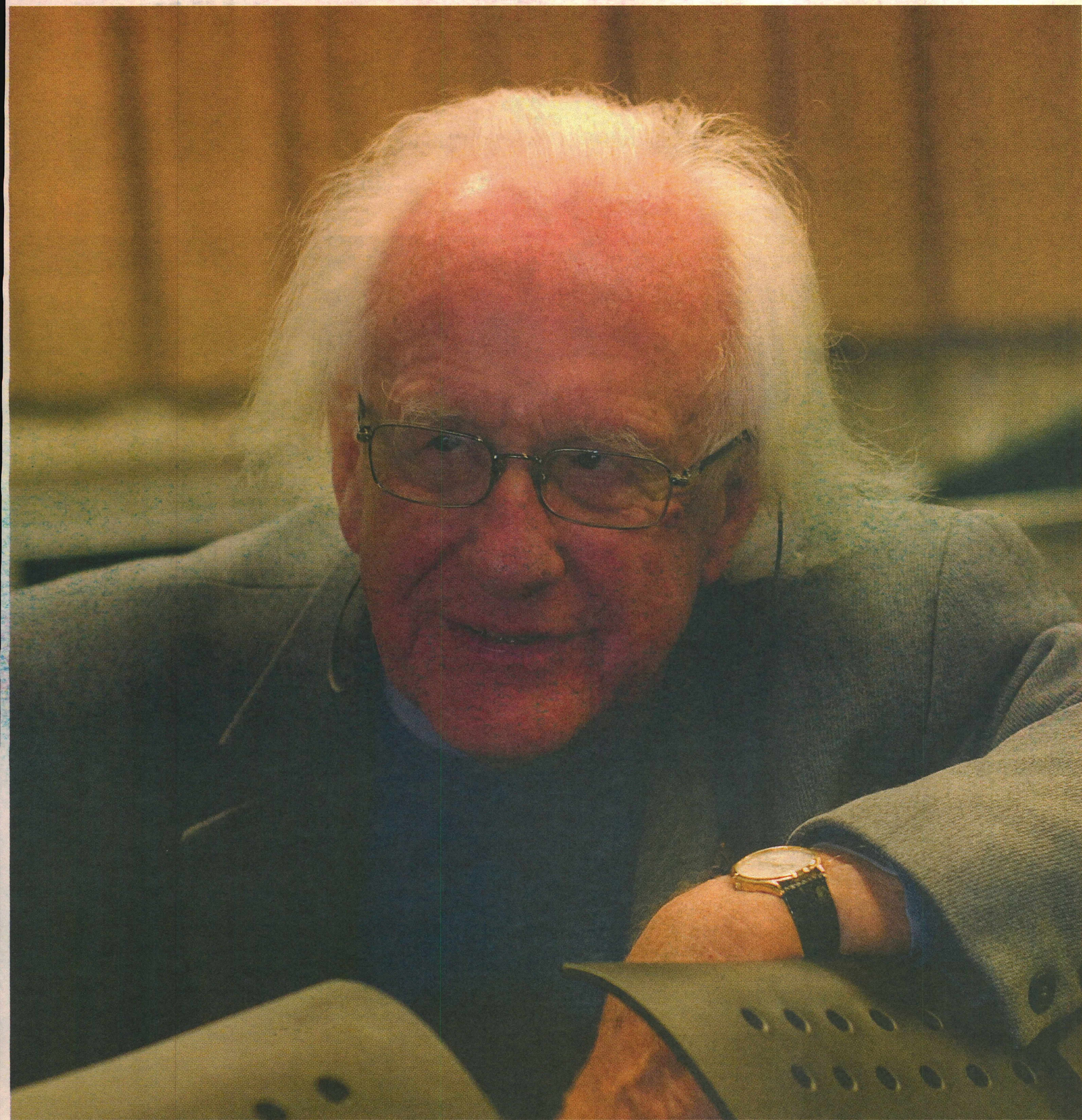
Kvinner er mye

mer fellesskapsorientert enn menn.

DET ER IKKE til å putte under en stol at Galtung har mye å utsette på hvordan verdens politikere og samfunnsaktører håndterer konfliktsituasjoner. — Australias president ga akkurat en uforbeholden unnskyldning til abourginerne for kolonialisering og dårlig behandling. Det er alt for sjelden man hører politikere og statsledere komme med slike innrømmelser.

GALTUNG NEVNER KANTS gyldne regel og snakker om god gammel folkeskikk. Om noen føler seg krenket, hvorfor ikke respektere det? — I karikaturstriden var man redd for å undergrave ytringsfriheten om det ble gitt en unnskyldning.

Spørsmålet er egentlig: hvordan man kan respektere både ytringsfriheten og friheten fra krenkelser? Det vi i vesten holder som essensielle verdier er ikke nødvendigvis de samme som i andre deler av verden. Det betyr ikke at menneskerettighetene er feil, men de er ufullstendige.

DET ER ET uttrykk som sier at man ikke blir profet i eget land. Sånn kan det nok hende at Johan Galtung føler det av og til. I forhold til anerkjennelsen han høster internasjonalt får han lite oppmerksomhet her i Norge. Så er ikke Galtung

videre begeistret for norsk presse heller. Tittelen på biografien som kom i 2000 heter "Johan without land". At han ser på seg selv mer som en verdensborger enn som nordmann skjønner vi når han spør oss "hva er det dere nordmenn kaller dette?" mens han rister i topplua han er på vei til å ta på seg. — Når man er kreativ og kommer med nye ideer har man et handlingsforløp hvor man først blir gjort til latter, så blir man mistenkeliggjort før man plutselig opplever at noen helt andre presenterer din idé som sin egen.

JOHAN GALTUNG ER mannen med de store ideene, som likevel har vist seg å bli virkelighet. — Bare ikke i Norge, der er det nok noen som syns jeg er sprø, påpeker Galtung. At han ikke alltid får all æren tar han med ro. — I akademisk sammenheng pleier det å stjele andres ideer det verste du kan gjøre, men ikke innenfor det fagfeltet jeg driver med. I dette arbeidet er tyver velkomne!

TEKST: KJERSTI HELLESØY

FOTO: MARIUS HANSEN

JOHAN GALTUNG

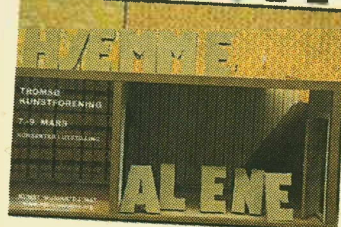
- » Pioner innen freds- og konfliktstudier. Utdannet sosiolog og matematiker.
- » Har introdusert flere viktige termer innenfor fredsforskningen, som positiv og negativ fred, og strukturell vold.
- » Anerkjent fredsmekler som har medvirket i utallige meklinger rundt om i hele verden.
- » Fængslet i sin ungdom fordi han insisterte på å bruke sine siste seks måneder av siviltjenesten på fredsrelaterte aktiviteter.
- » Startet International Peace Research Institute (PRIO) i 1959.
- » Har skrevet over 100 bøker og over 1000 artikler.

Hjemme alene-fest

Du slipper å ta med øl, men det blir klinekrok og musikk man kan danse til. Kunststudentene er hjemme alene og inviterer til fest.

KICKOFF

Hjemme alene

FESTLIG: Fritt leide og tiltaksfulle studenter gir festival med fullt i.

TEKST: KJERSTI HELLESØY

FOTO: ANEMARTE BJØRNSETH

HJEMME ALENE ER en festival i regi av en gruppe studenter ved det nyopprettede Kunstakademiet her i Tromsø. Monica Grini, konstituert intendant ved Kunstforeningen, har invitert studentene til å bruke lokalene til Kunstforeningen akkurat som de vil. Det var slik ideen om en festival startet. — Da vi ble gitt frie tøyler av Kunstforeningen ble vi litt stormannsgale hele gjengen. Vi var enige om at det måtte bli et stort arrangement, forteller Line Solberg Dolmen, en av arrangørene av Hjemme alene.

DERFOR BLE DET festival en hel helg til ende. 25-30 unge kunstnere fra hele landet, i tillegg til noen utenlandske, er invitert til å stille ut. Kunstnerne er rekruttert blant venner og venners venner. I tillegg til utstillinger blir det konserter og DJs både fredag og lørdag. — Jeg gleder

meg veldig til Fitts For Fight. Jeg håper det kommer mange for å se dem. Det blir fantastisk kult!, sier Line entusiastisk.

DA STUDENTENE FIKK tilbud om å disponere Kunstforeningen så de det også som en god mulighet til å markere at det har kommet et kunstakademi til byen. — Vi har lyst å vise oss fram for folk i byen. Etter hvert håper vi selvfølgelig at vi får et eget sted å stille ut. Når det med årene kommer flere kunststudenter hit vil miljøet også bli større. Det er en del kunstnere her fra før, men de er gjerne litt eldre og mer etablert enn oss. Det er viktig for oss å ha god kontakt med dem, samtidig som vi er opptatt av å skape noe eget, forklarer Line. — Tromsø er en kulturby som er godt etablert både innen film og musikk. Vi vil gjerne samarbeide med dem. Vi vil jo ikke være en klikk, kunsten skal ut til folket! Det er veldig fint at Kunstforeningen gir oss sjansen til å markere oss på denne måten.

FESTIVALEN BLE SPARKET i gang allerede fredag 15. februar, med programslipp og fest. Line sier de er godt fornøyd med arrangementet. — Det var morsomt selv om det ikke kom forferdelig mange folk. Utover kvelden ble stemningen bare bedre og bedre. Vi fikk spredd interessen for festivalen og er i grunnen veldig fornøyd!

KICKOFF-FESTEN BLE EN liten smakebit for de frammøtte på hva festivalen vil bringe av artister og program. Alle som ikke var der kan komme på åpningen av festivalen den 7. mars klokken 20.00. — Du trenger ikke være kunstinteressert for å komme på Hjemme alene, sier Line. Tanken er at det skal være et arrangement som man skal kunne komme på om man liker musikk. Eller kunst. Eller om man bare liker å ta seg en fest. Hjemme alene skal passe for alle!

HJEMME ALENE

STED: Tromsø Kunstforening

» Hva: Kunst, musikk, performance, mat, dans, lounge, DJs

PROGRAM

6. mars

» 14.00: Åpen forelesning og visning av film med Tone O. Nielsen

7. mars

» 20.00: Åpning og konserter med Jørn Egseth, Sovebiler, Superhærp, Tutonic, Some Assembly Required, Dj Bendiks og Maximoist!

8. mars

» Utstilling fra 12.00 til 17.00
» Åpner igjen kl 20.00 med konserter med The Box of Mothers, Dominic og Fitts for Fight. Det vil bli performance med Slutburger og 2depressed2getdressed vil være djs.

9. mars

» Utstilling fra kl. 12.00 til 17.00
» Åpner igjen kl 20.00
» X-queen of the astronauts vil avslutte kalaset med pop fra verdensrommet.
» Billetter selges på Kunstakademiet og i døra.

» **FOR MER INFO:** www.hjemmealene.org

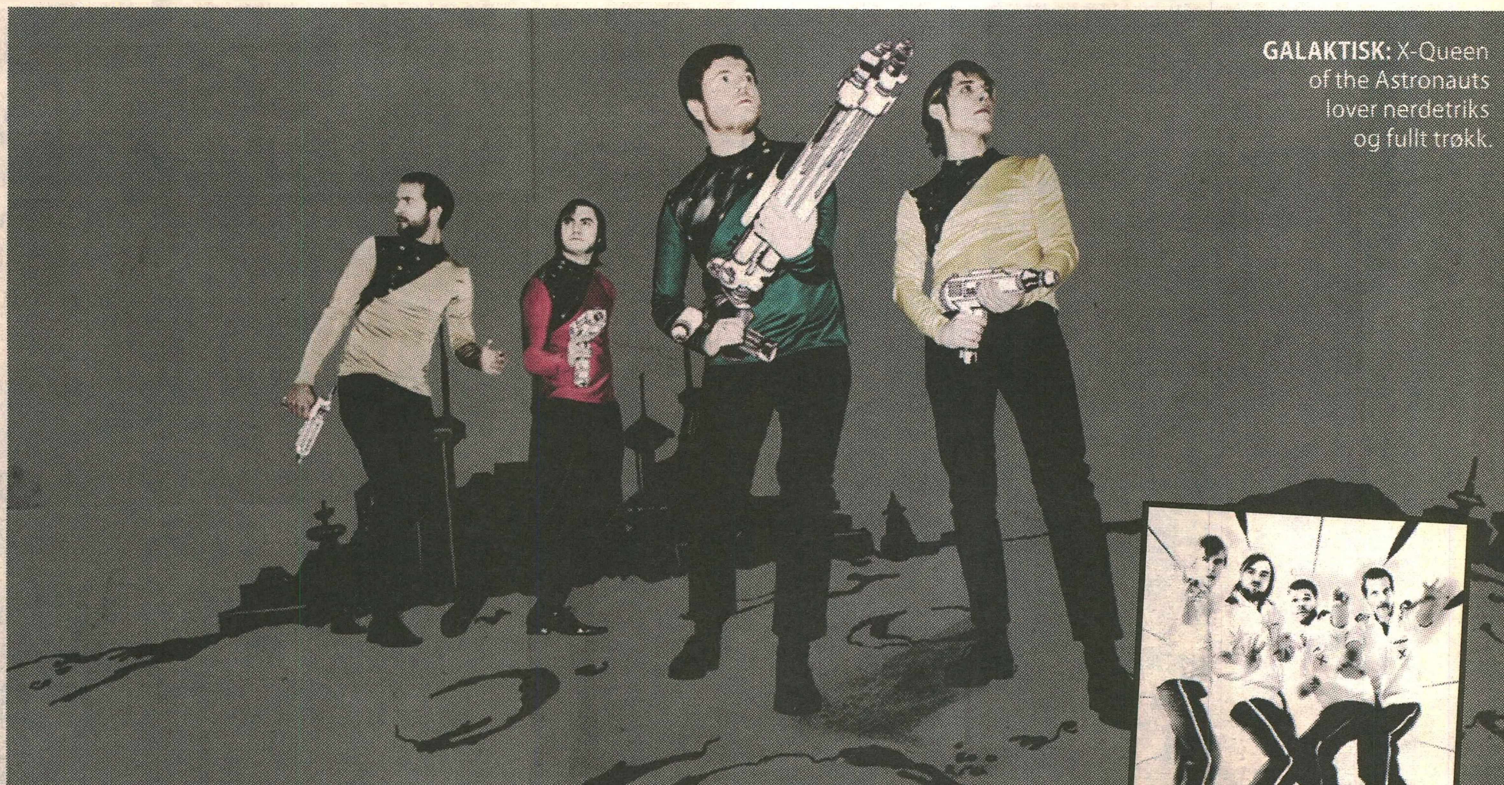
Hvor er studentene?

KOMMENTAR

Tekst: Marion Mühlburger

BOKPRESENTASJONEN AV NARVE Fulsås sitt bidrag til "Ibsens skrifter" var et arrangement som fant sted i Universitetsbibliotekets første etasje og dermed i det offentlige rom. En god del av den akademiske offentligheten, rektoren og universitetsansatte, men også private besøkere var til stede. Studenter, derimot, var iøynefallende underrepresentert. Dette kan nok begrunnes med flere faktorer: Flertallet av studentene er nok ikke interessert i slike begivenheter. Bokpresentasjoner er ikke akkurat kjent for å være festlige, i hvert fall når det ikke er gratis vin å få. I tillegg går man ofte ut fra at slike arrangementer kun er for inviterte gjester eller kanskje er man rett og slett for lat og synes det er meningsløs.

PÅ DEN ANDRE siden ville jeg også påstå at manglende informasjon fra arrangørenes side kan spille en bit-teliten rolle i studentenes manglende oppmøte. Når studenter ikke får vite hva som foregår på biblioteket ellers, så er det heller ikke så mange studenter som kommer til å delta i arrangementer som bokpresentasjoner. Det er ikke rart at arrangørene for lengst har resignert over studentenes manglende interesse, men det ligger i både forfatterens og bibliotekets interesse å oppnå oppmerksomhet fra sitt publikum. Universitetsbibliotekets publikum eller kunder, om du vil, er studentene. Instituttene eller fakultet som er involvert i arrangementet har også mulighet til å nå ut til studentene. Når det da i en offentlig sammenheng presenteres faglitteratur som en forsker fra Universitetet i Tromsø står bak, bør studentene bli informert på en eller annen måte. Om de da velger å bruke den verdifulle tiden sin på det eller ikke, er deres eget valg. Det ligger tross alt i studentenes interesse å aktivt holde seg oppdatert over det som foregår på universitetet og ikke minst på universitetsbiblioteket. Med andre ord: Bare et tilbud som blir kommunisert vil bli tatt imot.

GALAKTISK: X-Queen of the Astronauts lover nerdetriks og fullt trøkk.

Rocka romferd

Woody Spaceracer, Jean Birchè, Tommi le Wormser og Astroking inviterer deg med til verdensrommet.

HAR DU SETT ti band med trange olabukser og slitne t-skjorter, er det lettare å huske oss, seier John Olav Hovde, alias Astroking. Han er frontfigur i X-Queen of the Astronauts, som snart inntar Hjemme alene. Bandet har vore medvitne på image frå starten. — Me spelar konsertar i uniformar og er ekstremt fornøgd med dei me har no. Me har fått designarar frå Norges Kunsthøgskule til å lage dei, i byrjinga lagde med ei sjølv, ler Hovde. Han trur ikkje oppkledninga er utslagsgivande på om dei lukkast eller ikkje, men at den fører til at dei skil seg litt ut.

BANDET ER TYDELEG inspirert av verdensrommet, noko som også går igjen i songane. — I starten skreiv me berre om det, no er det meir andre ting i tillegg, moderer Hovde. I utgangspunktet skulle dei vere et rockeband uten hinder for eksperimentering — Me har parti som er støyande, men har kanskje streita oss opp sida starten, vedgår Hovde. — Hos oss kan ein få pop til støyete element, støyrock, progrock og hip-hop om det skulle vere det. Han legg til at bandet har visse signaturlelement ein kan kjenne igjen. — Måten me syng og spelar på, spesielt med fleirstemte vokalar, gjer at folk skal høyre at det er oss uansett.

ETTER AT LÅTA "Dance, Dance" blei vekas Urørt og P3 etterkvart lista den, byrja ting å rulle. — Urørt betydde mykje for oss i den perioden. Starter du band er

du dum om du ikkje laster opp ting der, seier Hovde. Men, då plateselskapa lot vente på seg, tok bandet saken i eigne hender. — Det var like greit å gje ut plata sjølv framfor å vente til nokon hadde tid, seier Hovde. Dermed skapte dei sin eigen label og ordna avtale med eit distribusjonsselskap. — Me har tatt opp lån for å få ting opp og gå, forklarar Hovde. Vokalisten vedgår at det er ein større risk å ta, men ser også at færre mellomledd

kan gjere at dei sit igjen med meir sjølv. X-Queen of the Astronauts har blitt kjent for å fylle konsertane sine med spillopper. Hovde vil ikkje avsløre kva dei vil gjere i Tromsø, men lover å gje alt. — Me er ikkje redd for å kjøre ut klisjear og det blir eit par nerdetriks, forsikrar han.

TEKST: INGE STEINE
FOTO: PRESSE

■ KJENT FORSKAR TIL TROMSØ

Den anerkjente amerikanske forskaren James Der Derian vitjar Universitetet i Tromsø 13. mars. Han held seminar om medias rolle i global sikkerhet og krigen mot terror. Masterstudentar, forskarar og ansette er invitert.

■ TØLHALLEN JUBILERER

Byens eldste skjenkestad fyller 80 år og feirer dagen 29. februar. Her får du mellom anna Det Norske Mannskor av '95, foredrag om ishavsfiskarane, trekkspeklubb og ikkje minst mykje øl.

■ KVENSKE PÅ PERSPEKTIVET

Fotografen Sonja Siltala stiller bilete og sitat frå boka Fjellets og havets folk. Ho kallar sjølv bileta kreativ etnografisk dokumentarisme og her er det den kvenske kulturen ho ser nærare på. Utstillinga står til 6. april.

TIL TOPPS: Slik ser det ut når Øyvind Bjorå bestiger Tromsdalstinden.

Symfonisk topptur

Unge elskere, russiske rebeller og foranderlig tango tar over byen.

TANKEN BAK VÅRENS konsertprogram er å finne grunntanken hos den enkelte komponist, derfor har vi kalt det Grunntoner, sier Torbjørn Ingvaldsen produksjonsleder i Tromsø Symfoniorkester. Orkesteret som for tiden planlegger Kina-tur, starter serien Vin og musikk med fokus på Alezander Borodin og Antonin Dvoraks sekstetter. Orkesteret opptre deretter under latinfestivalen No Siesta, Fiesta!. Kunstnerisk leder for programmet som helhet er fiolinist Kolbjørn Holthe.

TANGO HAR SIN opprinnelse i kriminelle miljøer med skurker og horehus i Buenos Aires. — Argentinerne sa selv "I Argentina

kan alt forandre seg, unntatt tangoen", men det greide ASor Piazzolla, sier Ingvaldsen. - Hovedverket under latinfestivalen er Piazzollas *Årstidene i Buenos Aires*. Et av kjennetegnene på dette verket er den utfordrende fiolinstemmen, fortsetter han.

I FORBINDELSE MED latinfestivalen har orkesteret hentet inn Øyvind Bjorå, konsertmester i Den Norske Operaen, som fiolinsolist. Når den karismatiske Bjorå besøker Tromsø benytter han gjerne anledningen til å ta noen toppturer, enten å klatre fysisk opp på Tromsdalstind, eller musikalsk sammen med Tromsø Symfoniorkester.

ET AV KONSEPTENE Symfoniorkesteret setter fokus på denne våren er visuell kammermusikk. I følge Ingvaldsen handler en av konsertene under dette konseptet om Russiske rebeller. - Alle rebellene hadde i tillegg til sine utrolige musikalske evner, store problemer enten økonomisk eller sosialt. To av disse, Shostakovich og Shnittke, hadde også russiske myndigheter på nakken. Under konserten Nordisk Suite blir vi bl.a. kjent med unge elskere i Jean Sibelius Rakastava. Andre komponister er Hafliði Hallgrímsson med verket Poemi inspirert av tre malerier av Chagall, og Edvard Griegs Suite laget i forbindelse med feiringen av Ludvig Holberg i 1884, forteller han.

TROMSØ SYMFONIORKESTER, SOM er praksisorkester for Høgskolen i Tromsø, er det yngste orkesteret i Norge. — I blant tar unge folk ting lettere og er mer åpne for nye ideer, man unngår også at det alltid blir den samme klangen i orkesteret. Disse fordelene preger i stor grad programmet, uttaler Ingvaldsen. I forbindelse med satsningen på å få flere studenter som tilskuere i tillegg til musikere er de også åpne for forslag til nye ideer fremover. - Rabattordninger er også på plass, så her er det bare å møte opp avslutter Ingvaldsen.

TEKST: TRYGVE SØRENSEN

FOTO: TORBJØRN INGVALDSEN

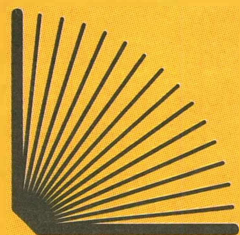
**INNTIL
80%
AVSLAG**

MAMMUT

S A L G

**STARTER 25. FEBRUAR
I HOVEDBUTIKKEN**

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

Kvinner i kamp

Vil jenter berre ha det moro? Fest blir det i

DET HJELPER AT du kan implementere ting du har funne i felten. Du kan forandre liva til mange kvinner, seier Akello Zeropa. Ho er ei av fire doktorgradsstudentar frå Uganda som tar del i eit treårig samarbeidsprogram mellom Makerere University i Uganda og Universitetet i Tromsø. Kjønn, fattigdom og sosial endring står i sentrum, innanfor dette har forskarane valgt sine eigne tema.—Arbeidet kvinner gjer vert ikkje anerkjent som arbeid, fortset Zeropa som ser på tilhøve i heimen. At kvinner ikkje får eige ressursar og at arv stort sett berre blir gitt til gutar gjer det veldig vanskelig for kvinner å komme ut av fattigdom, hevdar ho.

— **AFRIKA HAR** tradisjonelt sett hatt veldig patriarkalske samfunn, seier Peace Musiimenta. Liberal feminisme seier at dersom ein gjev kvinner utdanning vil ein oppnå likestilling. Ho vil finne ut om teorien heldt vatn. — Kan utdanning endre

slike samfunn? Viss ikkje, kan kvinner med utdanning komme ut av underkastelse, spør ho seg. Samtidig ser ho på om underkastelsen har tatt nye formar. — Sjølv om du går på skulen — Eg skulle ønske lærer du

deg å bli ei god kvinne, kone og sosial person underlagt menns kontroll. Du er forventa å vere eit supermenneske, ein fulltidsarbeidar både på jobb og heime. Til og med utdanna menn ønsker at konene deira skal ta seg av husarbeidet, seier Musiimenta.

— **NÅR KVINNER** får inntekter, prøver mannen ofte å skubbe over alt ansvaret for å forsørge familien til kona og samtidig ta æra for familiens velstand. Ei fare er at somme menn vil bruke makta si til å investere inntektene sine i tildømes land eller hus. Om han døyr vil slektingane hans kreve retten til dei investerte eigedommane og grunnkje det med at kona

ikkje har bidratt, forklarar Musiimenta. Zeropa er ikkje redd for at ei fornorsking av Uganda er baktanken med prosjektet, ho trur målet er å gje kvinner eit løft. —

Det handlar om å skaffe kunnskap som kan hjelpe oss i ein Uganda-kontekst, seier ho og legg til at det også er viktig å lære frå kvinner i Noreg, korleis dei har oppnådd deira utdanningsnivå.

— **MED EIN** gong det går opp for oss kor mykje kvinner har gjort, gjer det styrke til å forsetje arbeidet, seier Zeropa. Begge tykkjer kvinnedagen er viktig, både for å oppsummere og sjå vidare. — Ei utfordring er at den ikkje har blitt forstått. Den har blitt misbrukt, spesielt av politiske leiarar. Dei stel som regel showet og skryt av deira bidrag til rørsla. Dermed forsvinn bakgrunnen for dagen, legg Musiimenta til. I Tromsø skal det feirst

tre dagar i strekk under tittelen Ladyfest. Toril Nustad er frontkvinne og kan fortelje om eit variert program. Her blir det teater, film, musikk, tog og fest. Etersom 8. mars er på ein laurdag, blir det ei markering på Universitetet på fredag. Å vise mangfaldet i kvinnekampen er noko av det Nustad ser på som viktig med kvinndagen og laurdagen vil det vere over 30 arrangement i byen. — Det er mange appellar å samle seg under i toget, seier Nustad, som lokker med viktige kvinnepolitiske saker.

I FJORGJEKK Ladyfest noko overraskande med eit overskot på 7000 kr. Noko ekstravagant feiring blir det likevel ikkje i år. — Me har gått med underskot i mange år, so det var veldig bra med overskot, me fekk gjort opp mange gamle regningar, forklarar Nustad. Ho påpeikar at dei har vore heldige som har hatt folk som har arrangert ting gratis og at dei er avhengige av bidrag frå organisasjonar. — Når

KJEMPER PÅ: F.v: Mariana Caivos Gonzalez, Unni Beatrix Eide, Peace Musiimenta, Toril Nustad og Akello Zeropa gler seg til kvinnedagen.

fall.

økonomien er trygg kan ein gjere meir ut av det, ein slepp frykte at ein må betale alt sjølv. Eg tykkjer kommunen burde gje gje fast økonomisk støtte til kvinnedagen. Den kjem med sikkerhet til å bli arrangert i uoverskuelig framtid. I fjor fekk me litt støtte frå kommunen, og anonym støtte frå ein mann som tykte opplegget var so bra at han gav 5000 kr.

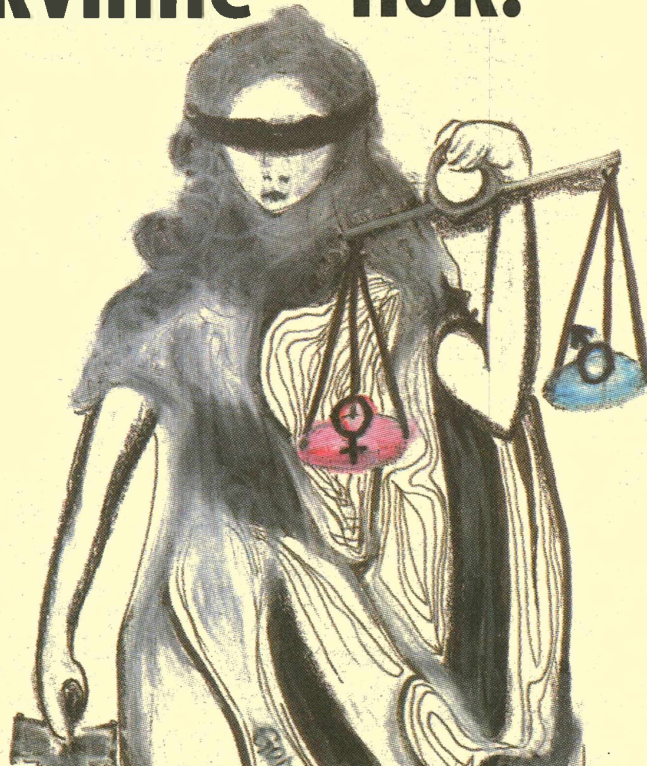
NUSTAD UNDERSTREKAR AT sjølv om samfunnet offisielt er likestillt, er ulikskapane framleis tilstades. — Kvinner tener i gjennomsnitt 15% mindre enn menn. Det gjer noko med maktforholda og korleis me lever, argumenterer ho. — Eg skulle ønske menn bidrog meir, seier Unni Beatrix Eide. Ho er med i kvinnevertsgruppa til Amnesty studentlag og foreslår ei mannsforening som kunne sett nærare på maktforhold og mansrolla. — Dei fleste unge menn synst ikkje det er kult at menn sler, men samtidig er det få som seier det høgt. Dei burde engasjere

seg også for sin eigen del, støttar Nustad opp.

— **KVAR GENERASJON** må kjempe sin kamp. Nye generasjonar gir nye forhold, ein kan ikkje ta for gitt det som blei kjempa fram på 70- og 80-talet, agiterar Nustad. Ho får støtte av Beatrix Eide: — Kvinner på min alder må sjå at andre har gjort dette både for og før oss, me må kjempe vidare. Aktivisten peikar på ein Amnestyrapport som viser at mange menn tykkjer kvinner som kler seg utfordrande har seg sjølv å takke om dei vert voldtatt. Begge håper håper dagens studentar ikkje berre vil sjå på kvinners situasjon i akademia, men også løfte blikket mot verda utanfor campus. Men, først oppfordrar dei alle til å ta del i kvinnedagen. — Om menn deltar i toget blir dei kjempepopulære, avsluttar Nustad.

TEKST: INGE STEINE
FOTO: TORA ALEXANDERSEN

Vær kvinne – nok?

KOMMENTAR

Tekst: Siri Gaski
Illustrasjon: Arkiv

SUSANNE SUNDFØR SIER "jeg er først og fremst artist, ikke først og fremst kvinne" og jeg bruker en uke på, først og fremst, å tenke "seriøst?", og dernest å fundere på hvordan folk definerer seg selv. Hva er *du*, først og fremst? Og, muligens like viktig, hva kommer etter? Kan man lage en hierarkisk forklaring på seg selv, en pyramide lik Maslows, men med deler av selvet i stedet for behov? Og går det egentlig an å være artist uten at det blir påvirket av at du er kvinne?

DET FINNES SIKKERT en ganske stor andel (teite) menn som ikke tenker på kjønn, fordi de ikke må - det kan jeg til og med forstå, selv om jeg ikke har forståelse for det. Men kvinner som ikke ser at omgivelsene forholder seg til dem i forhold til deres kvinnelighet - eller mangel på sådan - må være, som venninnen min sa, litt blåst. Eller bare helt uendelig optimistiske.

Og det er ikke feminisme - selv om feminisme kun er ideen om at alle burde være likestilte, ikke like, og folk som sier de ikke er feminister er kjempeteite, punktum - det er et av de mest grunnleggende måtene verden fungerer på.

MENN ER UTGANGSPUNKTET og normalen, i så stor grad at folk syns det er litt rart når eksempeltekster konsekvent bruker "hun", for det får da være måte på hvor politisk korrekt ting skal være. Det er politisk korrekt, ikke naturlig og logisk, når hunkjønn benyttes - jeg vil repetere

det hundre ganger for å se om det blir mer forståelig etterhvert.

JEG DISKUTERTE - noe jeg ikke lenger kan huske - med en venn av meg, da han gledesstrålende utbrøt "Du er trippelt undertrykket! [som samisk, kvinne og lesbisk]" Vi har kjent hverandre siden førsteklassen på barneskolen, så det tok ham cirka femten år å komme fram til. Han er den smarteste fyren jeg kjenner, men han lar seg stadig overraske av ting jeg trodde var åpenbart problematiske i forhold til kjønn (og urfolk, men det er en helt annen diskusjon). Og når han ikke kan se problemene før de er dyttet opp i ansiktet hans, hvordan skal det da gå med alle mannfolkene som ikke er så smarte?

DET ER VEL heller ikke til å unngå at min persepsjon av det grunnleggende kunnskapsnivået omkring kjønn blir litt skjev av det faktum at jeg stort sett bare kjenner universitetsfolk. Dog, tatt i betraktning hvor lite enkelte av disse virker å

— Folk som sier de ikke er feminister er kjempeteite, punktum.

vite, tror jeg ærlig talt jeg foretrekker den semilykkelige boblen min, framfor å skulle bli utsatt for den grunnleggende idiotien disse beryktede 'folk flest' generelt virker å besitte.

EN UDUGELIG MANN er én udugelig mann, en udugelig kvinne er et klart symbol på at kvinner ikke fungerer i slike stillinger - hva det nå enn skulle være. Det er derfor det fortsatt finnes gammelbitre feminister - man trenger noen som kan veie opp for de gammelidiotiske mannfolkene.

HARDKJØR: En gang i semesteret arrangeres aerobic- og spinningmaraton på Kraft. Pågangen og innsatsen er det ingenting å si på.

Alternativt maraton

Svette, puddelrock og aerobic i skjønn forening. Bli med på et litt annerledes maraton.

EN AEROBIC-MARATON VIL si at man utøver forskjellige former for aerobic i fire timer, kan instruktør Sigrid Brækkan fortelle mellom instruering og bæring av stepkasser. – Vi kjører forskjellig tema fra gang til gang, da spesielt på musikken, men instruktørene kler seg også litt ut i forbindelse med temaet. Dette skaper god stemning blant deltakerne, og det føles kanskje lettere for dem når instruktørene er litt ledigere i stilen. Tidligere har vi hatt blant annet filmmusikk, disco og Melodi Grand Prix, sier Brækkan, og avslører et naglebelte rundt treningsbuksa, som forteller at denne gangens tema er rock.

DENNE LANGE LØRDAGEN startet med oppvarming, i form av vanlig aerobic, før man fortsatte med en uvanlig utgave av step. – Her bruker vi to stepkasser, slik at det

krever mer koordinasjon og konsentrasjon enn vanlig, smiler Brækkan. En liten lunsj-pause midt i opplegget – bestående av kjeks, saft og frukt – etterfølges av en mer kondisjonspreget treningstype, der man sparker og slår i tillegg til de vanlige bevegelsene. – Deretter er det styrke, der vi bruker vekter, før det hele avsluttes mot middagstider med det som kalles stretch.

INSTRUKTØREN KAN FORTELLE at de som er med på maraton er vanlige aerobic-kunder, som har trent før, men at de arrangerer forskjellige timer tilpasset alle nivåer – både lette og tunge, og poengterer at alle kan drive med aerobic, uansett hvilke forutsetninger man måtte ha. Med en plan om å holde på i fire timer er det umulig å kjøre full pinne hele tida, så det er rolige perioder underveis. – Aerobic er ikke bare aerobic,

sier Brækkan, nærmest filosofisk, før vi kommer tilbake til semesterets høydepunkt. – Det er så morsomt med maraton, det skjer liksom noe ekstra for kundene, og det er en ekstra utfordring for oss instruktører. Det er såpass populært at de tretti plassene blir tatt lynkjapt, og det var folk her i formiddag som stod på venteliste for å være med, avslutter Sigrid Brækkan, før hun går inn til elevene sine igjen.

LIKE BORTI GANGEN for aerobicsalen høres puddelrock bare avbrutt av roping om at det bare er få sekunder igjen. Her sykles det i full fart, både stående og sittende. I en liten pause tar vi oss en prat med han som ropte så voldsomt, instruktøren Bengt Ove. Han kan fortelle at det arrangeres spinningmaraton som en samkjøring med maratonen i aerobic, en gang i semesteret. – Vi holder på i tre timer, og dette er faktisk sjette året vi gjør

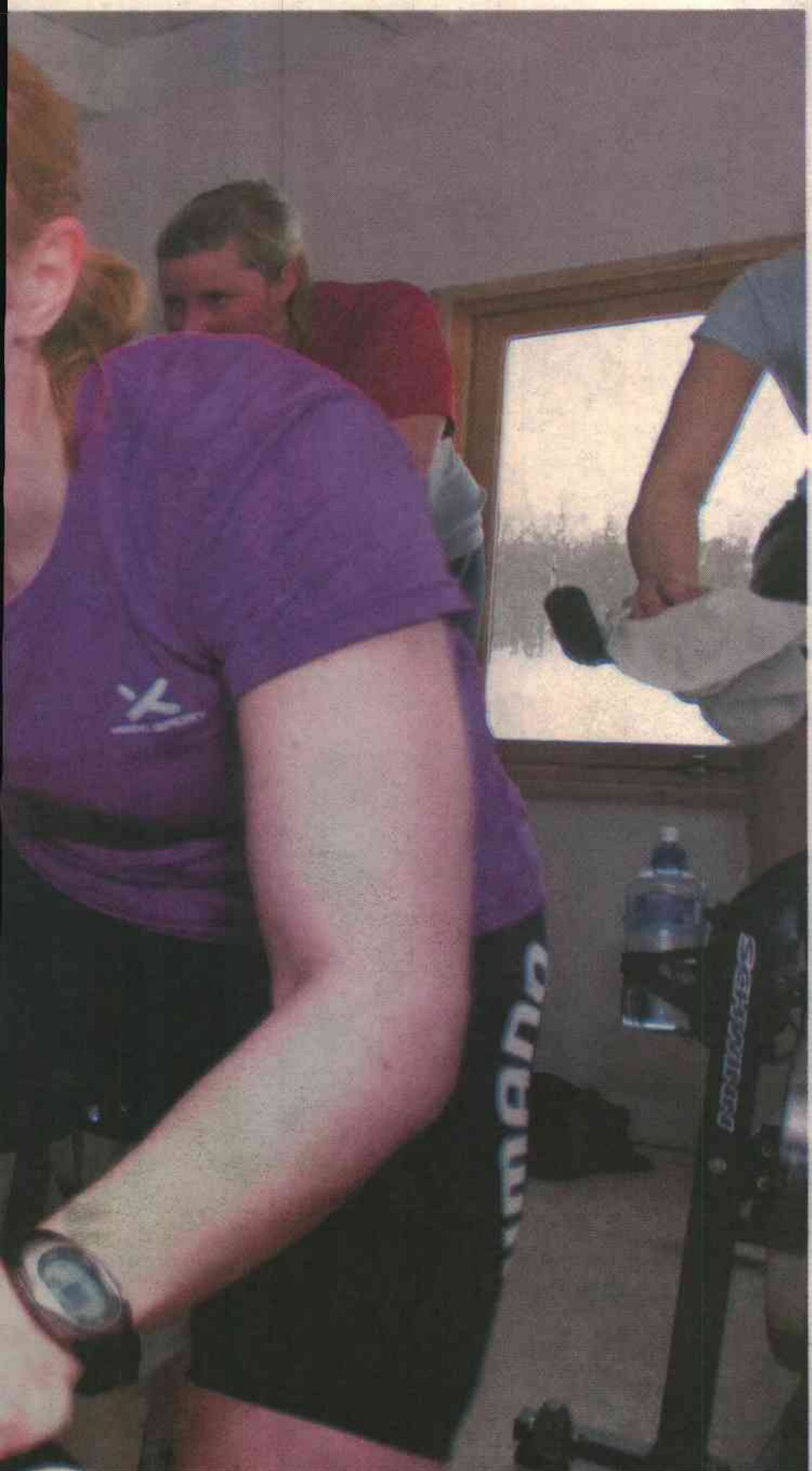
dette, sier Bengt Ove, som har vært med helt siden begynnelsen.

– **DET ER** på en måte den store utfordringen for oss instruktører, vi må sørge for at det er variert, spennende, men samtidig at det går glatt å gjennomføre, fortsetter han, før han forteller at dette tilbudet er meget populært blant kundene. – Det er helt fullt på lista, gjerne allerede uka før. Vi har tjue plasser tilgjengelig, og tre instruktører. Tidligere har vi kjørt blant annet 60-70-80-tallstema, filmmusikk og "söta bror". I dag har vi, som aerobicen, rock som tema. Vi begynte med rockabilly, før jeg kjørte en klatreetappe med puddelrock, og fortsetter med norsk rock før vi har nyere rock til slutt, avslutter en smilende Bengt Ove.

TEKST: MATS ANDRÉ AAS

FOTO: MARIUS HANSEN

TYNGDEN DU TRENGER FOR Å FÅ FART PÅ KARRIEREN

En master fra BI gir deg den faglige tyngden du trenger for å lykkes i morgendagens kompetansekrevende næringsliv.

- Master i økonomi og ledelse - Siviløkonom
- Master i markedsføring
- Master i internasjonal markedsføring
- Master i ledelse og organisasjonspsykologi
- Master i politikk og økonomi
- Master i finansiell økonomi
- Master i regnskap og revisjon
- Master i innovasjon og entreprenørskap

Vi kan love deg et krevende studium og en bratt læringskurve. BIs faglige stab er blant Europas fremste og alle studiene er tilpasset næringslivets kompetansebehov.

Handelshøyskolen BI
Informasjonstelefon 810 00 500
www.bi.no

BI

TYNGDEN DU TRENGER

SPORTSNOTISER

SERIEMESTER!

TSI Innebandys herrelag slo HF Innebandy 7-3 i sesongens siste kamp og er dermed seriemestere i 1. divisjon avdeling Nord-Norge. Sammen med Alta IBK, Tromsø IBK og Bodø IBK skal de kjempe om retten til å spille eliteseriekvalifisering etter påske. Vi gratulerer!

BLODPRIS FOR HALLEIE

Tromsø kommune er landets dyreste på utleie av idrettshaller i helgene. Der timeleien er meget lav, eller til og med gratis i helgene i andre byer, må idrettslagene i Tromsø betale opp mot 480 kroner per time for å leie en standard hall på 20x40 meter.

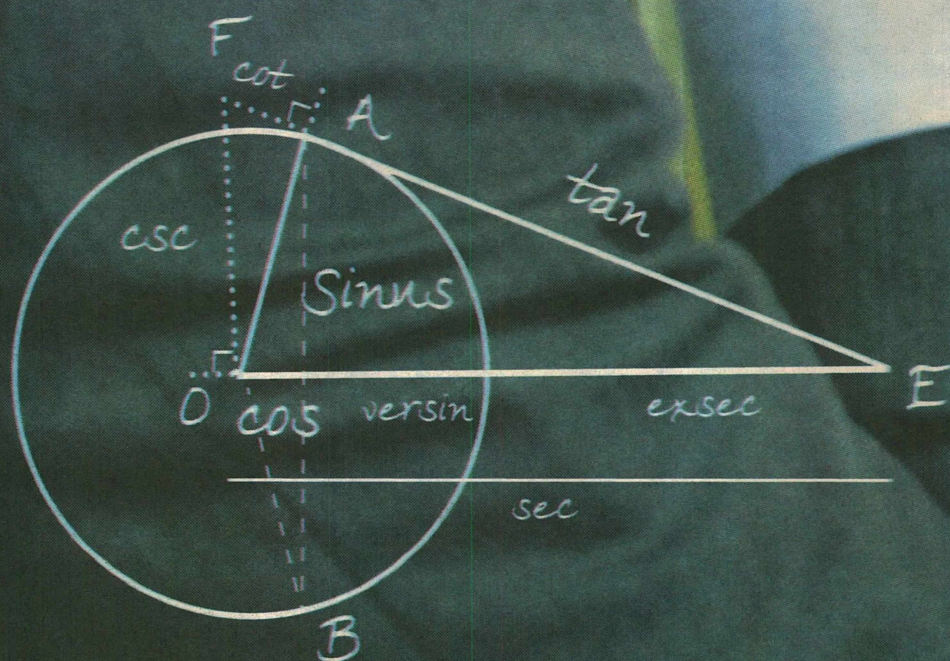
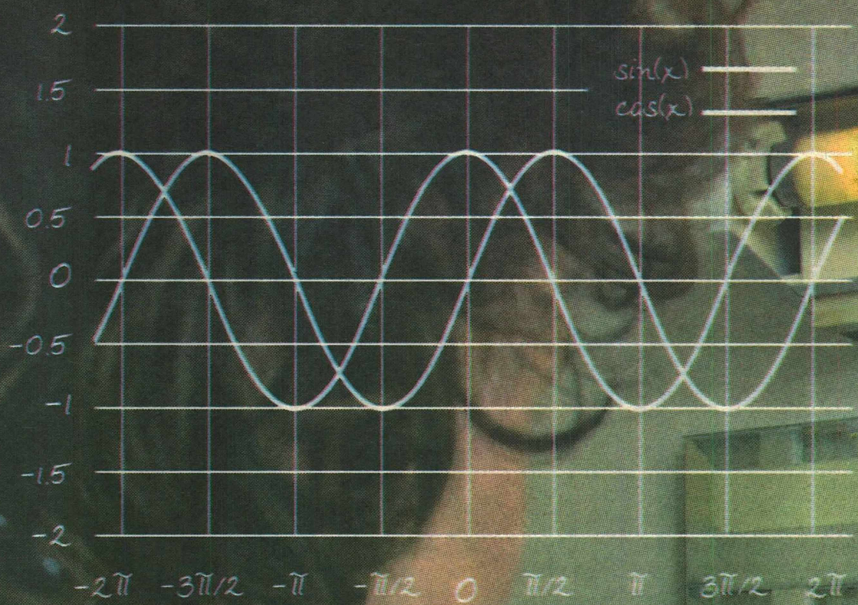
SØNDRÅL MED PÅ OL-BÅTEN

Olympisk mester på 1500 meter skøyter i 1998, Ådne Søndrål, er siste mann om bord på Tromsø 2018-båten. Som tidligere utøverrepresentant i IOK skal Søndrål lede det internasjonale arbeidet mot den olympiske komiteen.

UNG FLØYA-KEEPER PÅ LANDSLAGET

Den 16 år gamle Fløya-målvakten Guro Pettersen er tatt med i troppen til J17-landslaget som skal spille mot Nederland 4. og 6. mars. Samtidig er TUIL-spilleren Fredrik Allertsen med i G17-troppen som skal spille mot Serbia denne uken.

Medlemskapet lønner seg lenge før du begynner i din første jobb

Tekna er en organisasjon for deg som planlegger en master innen teknisk-naturvitenskapelige fag. Som studentmedlem i Tekna får du en rekke fordeler som blant annet:

- Gratis forsikring. Velg mellom PC, ulykke eller innbo med sykkel.
- Kurs, aktiviteter og nytt nettverk.
- Hjelp når du søker jobb eller sommerjobb.
- Teknisk Ukeblad og Magasinet Tekna.

Blant våre 47 000 medlemmer er 7 500 studenter. Meld deg inn du også på www.tekna.no

 Tekna

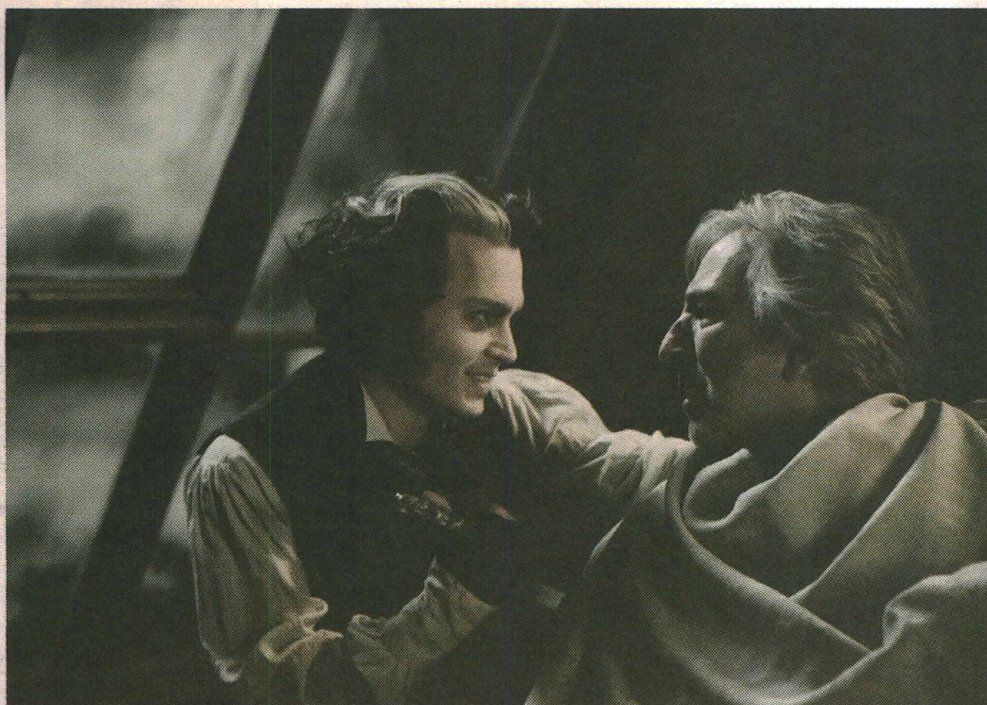
www.tekna.no

Djevelsk barberer

SWEENEY TODD
Regi: Tim Burton

FILM

GANSKE TIDLIG I Tim Burtons filmatisering av Stephen Sondheims musikal Sweeney Todd, forstår vi at det ikke blir noen barneforestilling: "There's a hole in the world like a great black pit, and it's filled with people who are filled with shit [...] and it goes by the name of London." Johnny Depp spiller antihelten Sweeney Todd, en barberer som kommer tilbake til London etter å ha blitt urettferdig forvist av den onde dommeren Turpin, som har tatt både kona og barnet hans. Det eneste målet er hevn, og han søker støtte hos Mrs Lovett (Helena Bonham Carter) som driver en etter hvert ganske luguber paibutikk rett under barbersjappa til Todd. Mens Todd venter på en sjanse til å få has på Turpin, skjærer han over strupen på tilfeldige kunder, som havner i Mrs Lovetts populære paier.

DEPP SPILLER OPP til forventningene, selv om det etter hvert går litt inflasjon i samarbeidsprosjektene med Burton. Rollefortolkningene til Depp begynner å bli forutsigbare. Carter er sterk i rollen som den triste, forelskede Mrs Lovett, som drømmer om en rolig fremtid med Todd. Som en overraskelse møter vi

Sascha "Borat" Cohen i en liten birolle som en rivaliserende barberer og kvakksalver, men hans replikker er aldri mer enn småmorsomme.

SKUESPILLERNE STÅR FOR syngingen selv, og det funker sånn høvelig. Det er fengslende melodier og fremføringen er

grei, men det finnes for mange likegyldige scener/sanger, og for få høydepunkter til å holde interessen til dem som ikke er Broadway-frelst fra før.

HELDIGVIS ER IKKE Burton redd for å skremme bort følsomme sjeler, og lar blodet flyte like rikelig som i musikalen. Men som i alle Burton-produksjoner vises all vold gjennom et slags Disney-filter, som likevel gjør filmen spiselig for de fleste.

FILMEN ER ELLERS en tvers gjennom Tim Burton-produksjon, på en måte en levendegjort *Corpse Bride*. Alt fra den gotiske stilen og den svarte humoren, til romantikken og den bleke sminken er perfektjonert. Burton-fans burde med andre ord kjenne sin besøkelsestid. For alle andre en lett underholdende, litt lang musikal uten de helt skarpe kantene som kunne ha gitt filmen et løft.

TEKST: JOEP AARTS

Skotsk filmperle

TILFELLET HALLAM FOE
Regi: David Mackenzie

FILM

AV OG TIL trenger man en pust i bakken mellom alt kinofyrverkeri, med aktuelle filmer som *No Country For Old Men*, og *There Will Be Blood*. Den lille skotske filmperlen *Tilfellet Hallam Foe* av David Mackenzie gir oss en slik mulighet.

JAMIE BELL, KJENT fra *Billy Elliot*, spiller den eksentriske, voyeuristiske unggutten Hallam Foe. Hallam klarer ikke å bearbeide sin mors selvmord, og legger skylden på stemora si. Etter at han blir forført av henne, flykter han til Edinburgh for å få litt avstand fra oppvekstmiljøet. Der møter han Kate (Sophia Myles), en hotelleier som er prikklik sin egen mor. Hallam skaffer seg jobb på hotellet og følger etter Kate når hun er ferdig på jobb, og begynner å kikke på henne. Etter hvert innleder de to et romantisk forhold, som får uante følelsesmessige følger for begge.

DET ER ENE og alene Bells fortjeneste at rollen som Hallam er troverdig. Med hans engelaktige utstråling og udiskutable

sjarm, er det lett å tilgi karakteren hans den mildt sagt uvanlige oppførselen. Regissør Mackenzie klarer kunststykket å gjøre dette materialet til en usentimental, intelligent film, uten at den oppleves som klam eller ekkel. En lett felle med tanke på at det dreier seg om en semi-nekrofil gutt som har lyst å ligge med mora si.

SOPHIA MYLES OVERBEVISER også i rollen som den tilsynelatende selvsikre, men innerst inne usikre, forretningsdama Kate.

FILMENS MANUS HAR derimot klare svakheter. Bortsett fra at forholdet mellom Kate og Hallam er lite troverdig til å begynne med, oppleves flere av birolle-nes handlinger som tilfeldige. Faren til Hallam, distansert og klønete, blir kun skissert i vage trekk, og den utspekulerte stemora blir aldri mer enn en ond heks. Flere scener virker konstruerte og overflødig, som for eksempel den voldsomme scenen der Hallam tar hevn over stemora. Men kombinasjonen av Bells og Myles' strålende skuespill og Mackenzies lekne

regi, kompensere for disse skjønnhetsfeilene. Filmens vakre sluttscene gir tilskueren mulighet til å trekke sine egne konklusjoner. Kreativ bruk av filter, flotte storbybilder og en solid dose med skotsk indiemusikk, setter prikken over i-en. Den magisk-realistiske stemningen i denne lavmælte filmen, får deg som publikum til å forlate kinosalen med et aldri så lite smil.

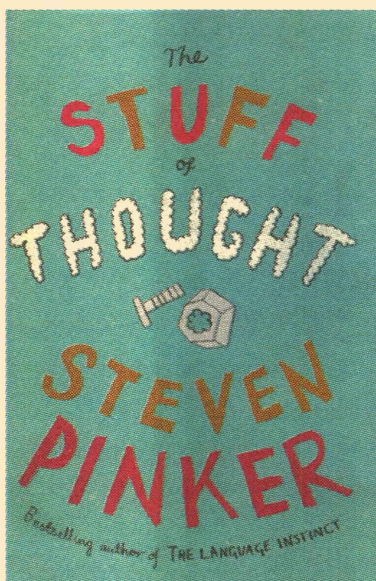
TEKST: JOEP AARTS

Gøy med hjernen

STEVEN PINKER
The Stuff of Thought
Allen Lane

BOK

STEVEN PINKER ER kanskje den eneste lingvistikk- og psykolog-superstjernen i verden, litt som en global versjon av vår egen Thomas Hylland Eriksen. Hvor superstjerne? Vel, det er foreslått å lage en Pinker "action figure" på nettet (i likhet med f.eks. Einstein) ... Pinker jobber nå ved Harvard, var før det ved MIT og er en førstestresses forsker, men det han først og fremst er mest kjent for er at han har skrevet flere bestselgende bøker om psykologi, lingvistikk og "hjernevitenskap". De mest kjente er *How the Mind Works*, *The Language Instinct* og *The Blank Slate*. Disse bøkene har på mange måter etablert en ny sjanger, der han på et eget vis klarer å gjøre vitenskap – primært å sette sammen kjente teorier og empiriske funn til et nytt helhetlig bilde – og samtidig formidle disse syntesene til et bredere publikum. Særlig på grunn av denne forhistorien er det spennende å se hva Pinker

har å by på i sin nyeste bok, *The Stuff of Thought*.

DENNE BOKA HANDLER, i likhet med Pinkers tidligere bøker, om hvordan mennesker fungerer mentalt, og – som Pinker tidligere har sagt det – "det mentale er det hjernen gjør" (Det høres dog bedre ut på engelsk: "The mind is what the brain does".) Så ingen skal si at ambisjonene er lave; dette er helt tydelig forskning på de store spørsmålene. Men selv om det er store spørsmål, så er det heldigvis også tydelig at dette er forskning. Pinker kaster seg ikke ut i abstrakte teorier om "menneskelig natur" og slikt, men slår fast at den eneste måten å si noe om de store spørsmålene, er ved å bryte dem opp i mindre delspørsmål og gjøre grundige empiriske undersøkelser. Det er også dette som utgjør hovedtyngden av boka, så dette er ikke løs kvasi-filosofisk syensing. Men det Pinker virkelig er forbilledlig god til, er altså ved hvor god han er til å sette denne spesialistkunnskap i sammenheng og på den måten klare å belyse de overordnede spørsmålene.

DET EMPIRISKE OMRÅDET

Pinker tar for seg i denne boka, er hva menneskelig språkbruk kan fortelle oss om hvordan hjernen virker. Hovedtesen han legger frem – basert på undersøkelser av verb, preposisjoner, banning og metaforer – er at menneskehjernen har en innebygd modell for hvordan verden fungerer,

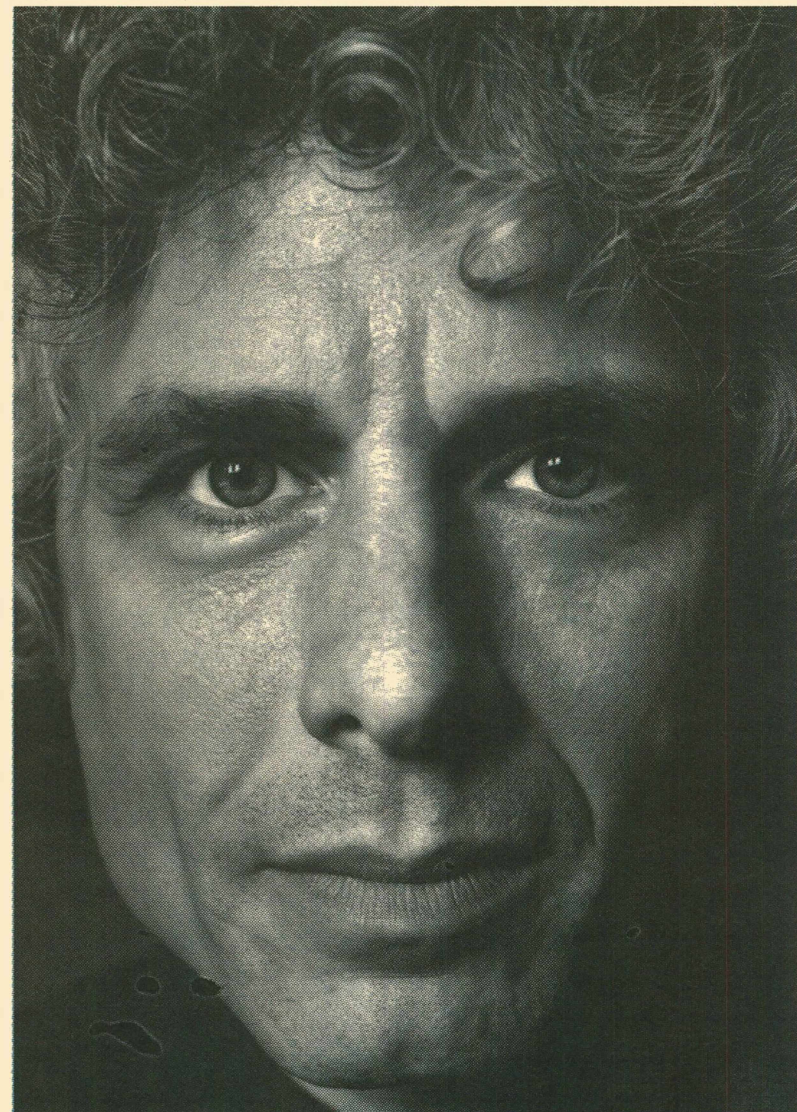
særlig basert på menneskers fysiske erfaringer fra omverden. Denne modellen benyttes ikke bare til vårt språk om den fysiske verden, men også om tid og moral, f.eks. hvordan vi benytter metaforer basert på fysisk avstand for avstand i tid ("langt inn i fremtiden", "dagene passerer", "fristen nærmer seg", osv.). Dette er innsikter som kanskje særlig er utviklet av George Lakoff, men Pinker inkorporerer på en overbevisende måte det beste fra denne teorien med sine funn og hypoteser.

OG DET ER også det beste med denne boka, hvordan Pinker klarer å anvende nye innsikter til å diskutere gamle, inngrodede forenklinger. En av de største underliggende dikotomiene er hvorvidt mennesket skal forstå seg selv som en *calculus ratiocinator*, en universell tenkemaskin som kan gripe platonske, evige tanker, eller om vi bare er et pattedyr som er låst til egne, idiosynkratiske tankesystemer basert på vår tilfeldige mentale utrustning. Pinker viser hvor-

— Dette er vitenskapsformidling fra frontlinjene, fra en som er der det skjer og som kjenner feltet.

dan man kan kvalifisere denne enkle motsetningen, og at det fascinerende er å forstå hvordan mennesket faktisk fungerer, ikke å få bekreftet en eller annen filosofisk partilinje.

DET ER SLIKE teorier Pinker tar for seg i denne boka, og det

hele er interessant, spennende og viktig lesning, og innholdet i boka, de teoriene som settes frem, er førstestresses. Dette er vitenskapsformidling fra frontlinjene fra en som er der det skjer og som kjenner feltet, og det er ingen som gjør det bedre enn Pinker. Min eneste innvending er at boka kanskje er litt for godt skrevet. Med det mener jeg at Pinker kanskje i litt for stor grad vanner det substansielle stoffet ut til en lettfordøyelig suppe krydret med anekdoter og vitser som glir lett ned. For all del, Pinker har funnet en formel som fungerer, og han

er faktisk genuint morsom, så det blir en veldig lettlest bok, men det kan føre til at man mister det seriøse siktemålet av synet, at alle de morsomme småhistoriene kommer i veien for de overordnede poengene som presenteres i boka. Men dette blir omtrent som å klage over at maten er så god at man spiser for fort, og er ingen stor innvending. Så om man er innstilt på å lære noe nytt om dette viktige feltet, så finnes det ingen lettere måte å gjøre det på enn å lese en bok som denne – hvis man altså ikke bare leser vitsene og hopper over det i mellom.

TEKST: NIELS PETTER PETERSEN
FOTO: HENRY LEUTWYLER

SKRIV EN ANMELDELSE - VINN EN BOKSJEKK!

Utropia vil, i samarbeid med Akademisk Kvarter, belønne utgavens beste bok- eller tegneserieanmeldelse med en boksjekk på 300,-

Anmeldelsene bør begrenses til nylig utgitte bøker. Ta kontakt med kultureddaktør Inge Steine på inge@utropia.no for mer informasjon.

BLI FRIVILLIG I DAG!

Utropia **AKADEMISK KVARTER**
BOKHANDELT

Alderdommens håp

ANDRÉ GORZ
Brev til D.
Pax

BOK

ANDRÉ GORZ
Brev til D.
En kjærlighetsroman

JEG BEGYNTE Å studere allmennlitteratur fordi jeg i løpet av videregående innså at jeg elsket å analysere

dikt. Det er faktisk så enkelt: jeg hadde en fantastisk norsklærer som fikk meg til å innse at dette var noe jeg godt kunne bruke resten av livet mitt på. Jeg prøver stadig å finne en måte å takke henne. I går leste jeg to dikt som fikk meg til å huske hvorfor. Det ene fordi det var en sann fryd å analysere, det andre fordi det rev meg i stykker, uten mer om og men enn som så.

DETTE VIRKER NOK irrelevant, men faktum er at Brev til D. førte til samme reaksjon som det andre diktet. Det var ikke en bok som fikk meg til å gråte, det ble heller verre: jeg satt og så tomt ut i luften mens jeg bent fram kunne kjenne hvordan delene i det knuste hjertet mitt sakte fant plassene sine igjen.

MEN SÅ SKAL det kanskje godt gjøres å lese en bok om et ektepar som har levd sammen i 58 år, skrevet fra en gammel mann til hans dødssyke kone – når du

samtidig vet at de til slutt begikk selvmord sammen – uten at man blir litt sårbar og emosjonell.

PASSENDENOK FOR mine assosiasjoner er dette heller ikke kun en kjærlighetserklæring til D., det er like mye en forklaring på avhengighetsforholdet Gorz har til skrivningen; han elsker kona, men han kan ikke leve uten å skrive, og hun har full forståelse for dette: "Å elske en forfatter er å elske at han skriver. Så skriv!"

GORZ – SOM jeg ærlig talt må innrømme at jeg ikke vet noe om, bortsett fra at navnet hans virket kjent – var 83 år gammel da han skrev denne lille boka: 98 sider, liten nok til at den får plass i en jakkelomme. Boka kunne alltid vært større, på alle måter, men den er perfekt som den er.

DA VI VAR ferdige på videregående, sa den samme norsklæreren at hun ville

lære oss at det viktigste vi kunne gjøre i livet var, om vi skulle lete etter en partner, å finne noen som kunne være en venn like mye som en kjæreste, en som respekterte oss like mye som vi burde respektere oss selv.

GORZ BÅDE TILBER og respekterer kona si, det er så tydelig at hun var og er og alltid vil være alt han ønsker i et menneske; av og til ser jeg den godt voksne norsklæreren min, hånd i hånd med mannen sin. Det er 58 år til jeg forhåpentligvis fyller 83 selv, jeg håper jeg kan skrive et like lidenskapelig brev i den alderen; jeg håper jeg har funnet noen som elsker meg så høyt som Gorz elsket D., høyt nok til å skrive meg en slik bok.

DET ER VAKKERT, hjerteskjærende, til å gråte av – og det er en utsøkt litterær nytelse.

TEKST: SIRI GASKI

Fantastisk fortellerkunst

DAVID B.
Epileptisk
No Comprendo Press AS

TEGNESERIE

EPILEPTISK ER INTET mindre enn et fantastisk stykke fortellerkunst! I den selvbiografiske tegneserieromanen *Epileptisk* forteller David B. om oppveksten med sin epileptiske storebror – om hvordan sykdommen har påvirket og styrt en hel familie, og om hvordan den har formet hans bror. Historien fortelles med et barns begreper, men er filtrert gjennom en voksent mans forståelse, hvilket gir den et sterkt poetisk uttrykk. Det er særlig her jeg lar meg imponere, for mens *Epileptisk* glir rett inn i de siste årenes begynnende trend av seriøse tegneserieromaner (av mer eller mindre dokumentarisk art), utmerker den seg i sitt særdeles vellykkede kunstneriske uttrykk.

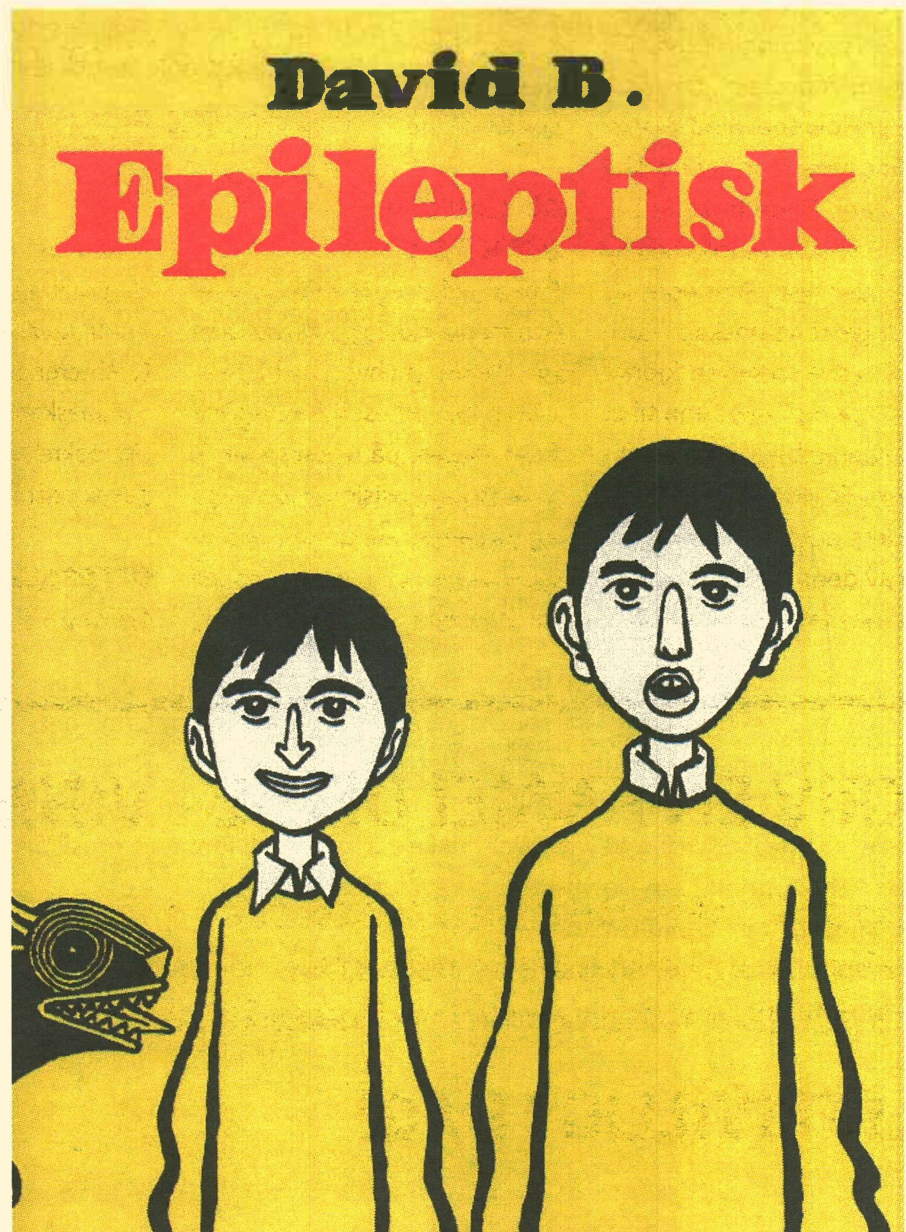
DAVID B. FORTELLER sin historie så kompromissløst ærlig og utleverende at det faktisk er litt rørende; og man kan nesten smake den rastløse og plagede engstelsen som følger ham i skyggen av brorens sykdom, også inn i voksent

alder. I tegneserien antar disse abstrakte spøkelsene fysiske manifestasjoner som David relaterer seg til i like stor grad som den virkelige verden.

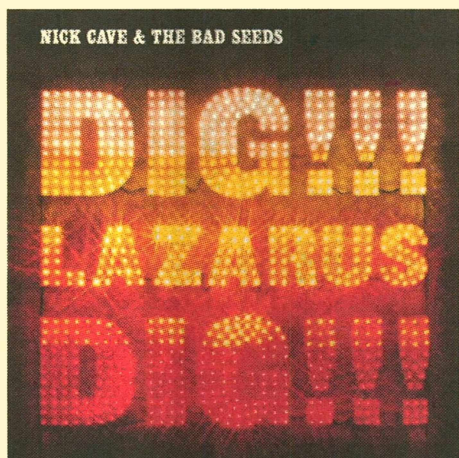
BOKEN SLÅR MEG underveis som skiftvis en unnskyldning, en forklaring, en anklage og en anerkjennelse – ofte en hybrid av disse, men kanskje mest av alt en form for terapeutisk selvransakelsesprosess. Som David selv påpeker i løpet av boken: Dette er historien han alltid har fortalt, eller prøvd å fortelle, men først nå har han funnet det riktige språket å fortelle den med.

NÅR JEG IKKE har lagt vekt på at dette faktisk er en tegnet historie, er det ikke fordi David Bs tegninger ikke er nevneverdige – de er både humoristiske og uttrykksfulle – det er snarere fordi tekst og tegninger utfyller hverandre så bra, og fordi historien er så fullendt i hele sitt uttrykk! Jeg tviler på at man trenger å være noen tegneseriefantast for å gi seg i kast med denne boken, det holder at man setter pris på bra fortellerkunst.

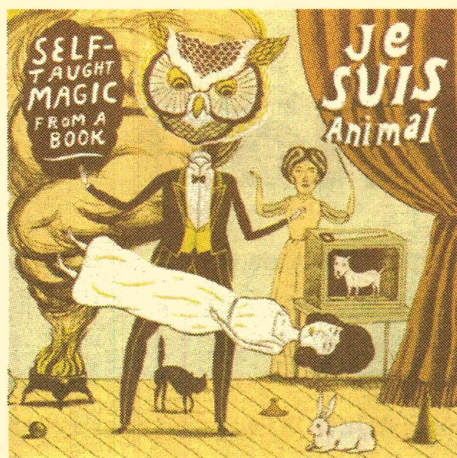
TEKST: JORAN JACOBSEN

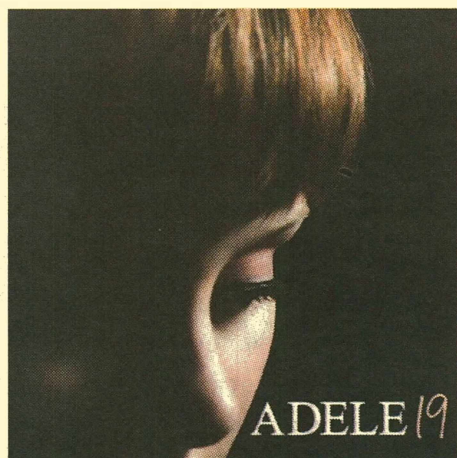

NICK CAVE AND THE BAD SEEDS
Dig, Lazarus, Dig!!!
EMI

JE SUIS ANIMAL
Self-Taught Magic from a Book
Tuba Records

ADELE
19
XL Recordings/Playground

X-QUEEN OF THE ASTRONAUTS
Hello, Pretty-Pretty!
OPL Records/Musikkoperatørene

Helstøpt og solid

MANGE FORBINDER NICK CAVE and The Bad Seeds enten med en gammel kjedelig sutrete mann, eller han der som hadde den duetten med Kylie Minogue på 90-tallet. Men deres fjortende plate, *Dig, Lazarus, Dig!!!* er og blir alt annet enn kjedelig. Tittelsporet, som også er første sang på plata, er inspirert av den bibelske fortellingen om Lazarus den gjenoppståtte. Nick Caves versjon av fortellingen er satt til nåtidens New York, og jeg aner et snev av selvironi i valg av nettopp temaet gjenoppstandelse ettersom dette er det første albumet fra Nick Cave and The Bad Seeds som seg selv etter deres tidligere sideprosjekt Grindermann. Men selv om de er tilbake som seg selv er det end den skitne, tunge garasjerock-inspirerte gitaren vi husker fra Grindermann som regjerer. Og i sann Cave-stil er det dype detaljerte skildringer og et stort spekter av personligheter han gjør oss kjent med i løpet av albumet, som om han hadde tatt et skrivekurs hos Tom Waits eller Bob Dylan. Et par eksempler på disse er: "Nubian Princesses", "Charles Bukowski" og "Lolita".

MUSIKKEN SOM DRIVER det hele er bare helt fantastisk, enten det er de raske energiske sangene, eller de rolige som gir pusterom for Caves vakre detaljerte skildringer, er musikken stadig som bare pokker. Dette er ei helstøpt plate som burde høres sammenhengende, men hvis jeg må nevne de sangene som kanskje skiller seg best ut vil jeg nevne "We Call upon the Author", "Lie Down Here (and be My Girl)" og "Midnight Man". Two thumbs up for Nick Cave and The Bad Seeds, folkens.

TEKST: JENS KIELLAND

Animalsk feelgood

EN TYDELIG PREGNING av 2000-tallets musikalske begynnelse er i stor grad basert på en oppblomstring av den såkalte indie-musikken. Indie-jangeren spenner per definisjon over såpass ulike band som Sonic Youth, Arcade Fire, Bright Eyes, Yo La Tengo, The Shins, Modest Mouse m.fl. og er så til de grader lite kommersiell at den ironisk og typisk nok har utviklet seg til å bli selve symbolet på musikkindustriens kommersielle ansikt - altså det motsatte av hva indiemusikk i utgangspunktet gir seg ut for å være. Snart legitimeres Nirvana på nytt? Jeg er like fullt innbitt fan av "indiemusikk", i all sin bredde, og jeg sluttet aldri helt å høre på Nirvana. Men Urørtbandet Je Suis Animals debutskive, *Self-Taught Magic From a Book*, lider under samtidens musikktrender. De kommer sørgelig nok tre-fire år for sent.

Å LYTTE TIL *Self-Taught Magic From a Book* er meget behagelig/feelgood, og ikke minst er det en super skive å starte dagen til (undertegnedes personlige erfaring). Men ikke er det spesielt nytt, og ikke er det spesielt utfordrende. "Man har hørt det før, liksom". Referansemessig kan det henvises til en opprocka Belle and Sebastian, litt manisk The Cure, nedtonet Yo-la-tengo og en skygge av Raymond og Maria. "Supert!", tenker du kanskje? Og du er inne på noe der. For det er ikke noen grunn til å avvise Je Suis Animal, bortsett fra at de ganske enkelt ikke bidrar til millenniets musikalske revolusjon.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Muligens

ADELE ER DET ferskeste på den britiske singer/songwriter-scenen, og det gjøres et stort poeng ut av at hun bare er 19 år gammel (se albumtittelen). Det popper opp ca. 100 nye slike i slengen hvert år, og for å ikke bare bli nok et blaff på den britiske musikkscenen må man ha det lille ekstra, noe spesielt. Stemmen til Adele er nok hennes største styrke. Hun har en sterk, moden stemme, som kan minne om en hennes inspirasjonskilder, Amy Winehouse, og man finner også litt av Billie Holidays kvaliteter i røsten. Selvfølgelig er de klassiske låtene som kun består av henne og kassegitarent, og de er jo både vakre og ærlige og alt det der, men det er når hun drar inn det solide arrangementet på de raske låtene vi hører at dama faktisk kan skrive også. "Chasing Pavements" har surret og gått på radio en stund nå, og er lett gjenkjennbar med sitt fantastiske refreng og vakre stemmeprakt. Dama kan virkelig synge.

SLIK FORTSETTER DET egentlig ut hele plata, med vekselvis "enkle" arrangementer der hun bretter ut sin sjel, til de mer rocka låtene som sitter som et skudd, og du tar deg selv i å nynne på sangene hennes resten av dagen. Å få til noe sånt i en alder av 19 er sterkt, og tyder på at hun muligens har det som skal til for å få fotfeste i en musikksjanger der det er få forunt å i det hele tatt komme seg til den "vanskelige andreplata". Den er nok ikke langt unna i tilfellet Adele.

TEKST: EIRIK HOVDE BYE

Lett rock

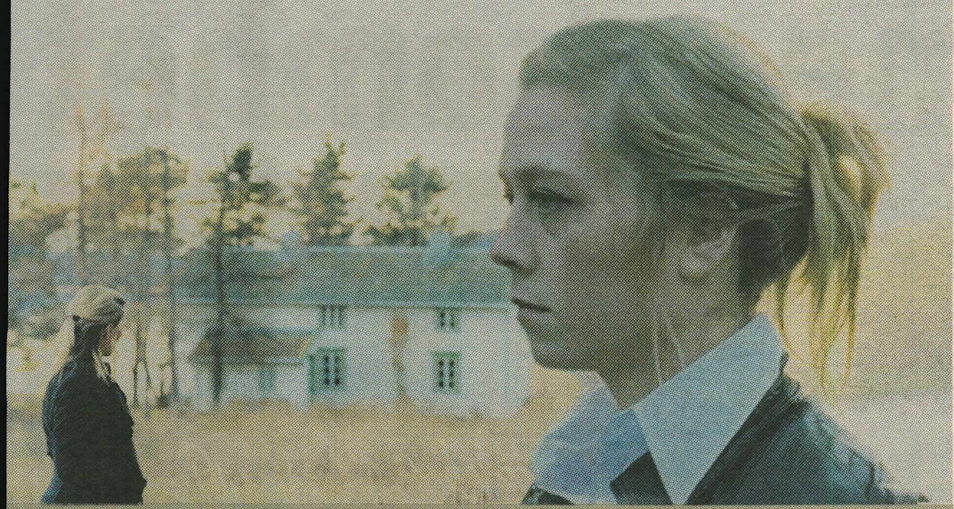
PLATA *HELLO, PRETTY-PRETTY* har 12 spor, noe som til vanlig er en helt grei lengde. Men for min del, kunne den godt vært kuttet ned noen spor, for dette blir for ensformig. Det er greit med uptempo-låter dominert av et snasent gitarriff og catchy refreng, men når jeg har kommet halvveis i plata lurer jeg litt på om jeg har satt på repeat-knappen. Ikke før på spor 9 setter gutta ned farten, med en rolig ballade som kan minne om Tim Christensen med Beach Boys-koring. De 4 siste låtene er noe roligere, og kan minne om Beatles/Queen, og er i mine øyne den sterkeste delen av plata.

DE 8 FØRSTE låtene er fine, kjappe og passer nok fint i en typisk norsk feelgood-film (les: Ane Dahl Torp, Aksel Hennie, Pia Tjelto og gjerne Nicolai Cleve Broch), men setter seg ikke sterkt i minnet ved første gjennomhøring. Det er synd, for det er tydelig at gutta kan levere catchy låter, hør bare på førstelåta "Dance-Dance", som faktisk er en perfekt låt å danse til, om du har lyst til det. Alt i alt en midt-på-treet-plata, men om de fortsetter i samme spor som enkelte av låtene legger opp til her, fortjener X-Queen.. å spilles på større scener enn det de har gjort til nå.

TEKST: EIRIK HOVDE BYE

PRESENTERT AV OLE GIÆVER

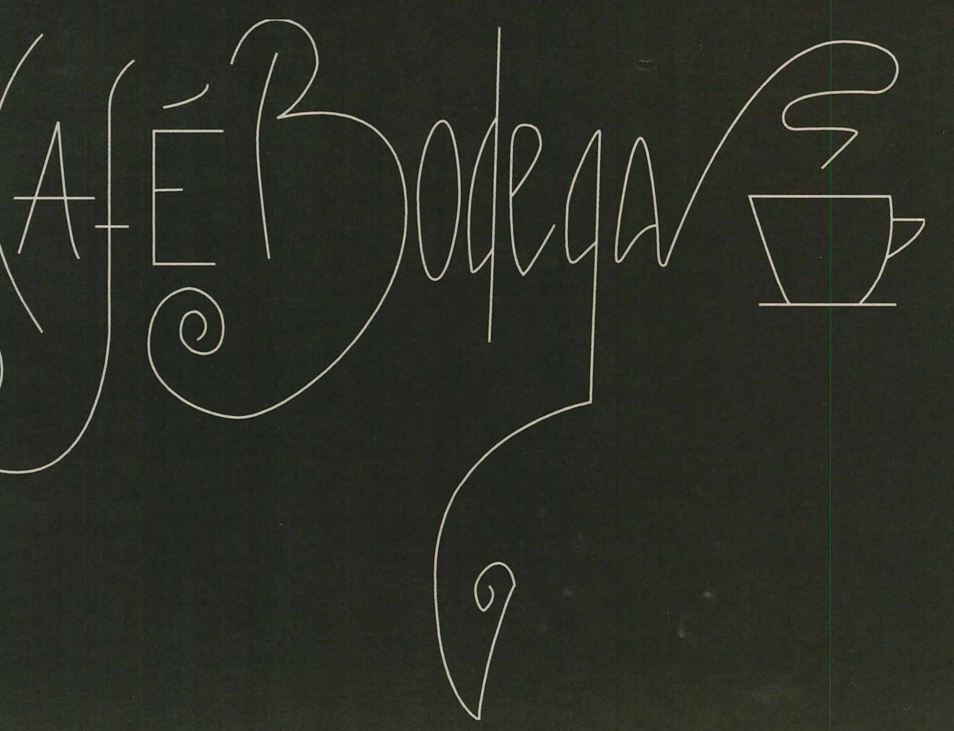
OMMERHuset

Noen reiser må man gjøre alene

EN FILM AV OLE GIÆVER

MARIA BOCK | MARTE MAGNUSDOTTER SØLEM | KIM SØRENSEN | KAROLINE ØYAN

Studentsamfunnets Café Bodega.
by musikk – lave priser!
åpen hverdager 11.00-17.00.
Du finner oss i Teorifagbygget,
etasje 2, plan 1.

BYENS TØFFESTE KONSERTSCENE!

Onsdag 5. mars
UNNI WILHELMSSEN
møter **ASLE BECK**

Haakonscene | 140,-/190,-

Torsdag 6. mars
Litteraten:
CARL FRODE TILLER
JOHAN HARSTAD

Fredag 7. mars
22-PISTEPIRKKO (FIN)
supp: Fingerprince

Haakonscene | 190,-/240,-

Torsdag 13. mars
BJØRN BERGE

Haakonscene | 140,-/190,-

Lørdag 15. mars
MOVING OOS
HELE DRIV

HELE DRIV CC. | 50,-

Torsdag 10. april
THE POSIES (US)

Haakonscene | 140,-/190,-

Fredag 4. april
PsychAid

Fredag 18. april
SAMVIRKELAGET

Haakonscene | 140,-/190,-

FASTE KONSEPT:

Tirs: rød&hvit
Ons: LilleLørdag
Babycafé

Fre: Quiz/Poker
Lør: Lørdagsdisco
Søn: Søndagspizza

Offisiell mediepartner:

Forhåndssalg på nettsidene, drivs kafé og på Akademisk Kvarter, UB-kjeller UiT.

www.driv.no

En times moderne ensomhet

BARNET

Jon Fosse
Kulturhuset, 16. februar

TEATER

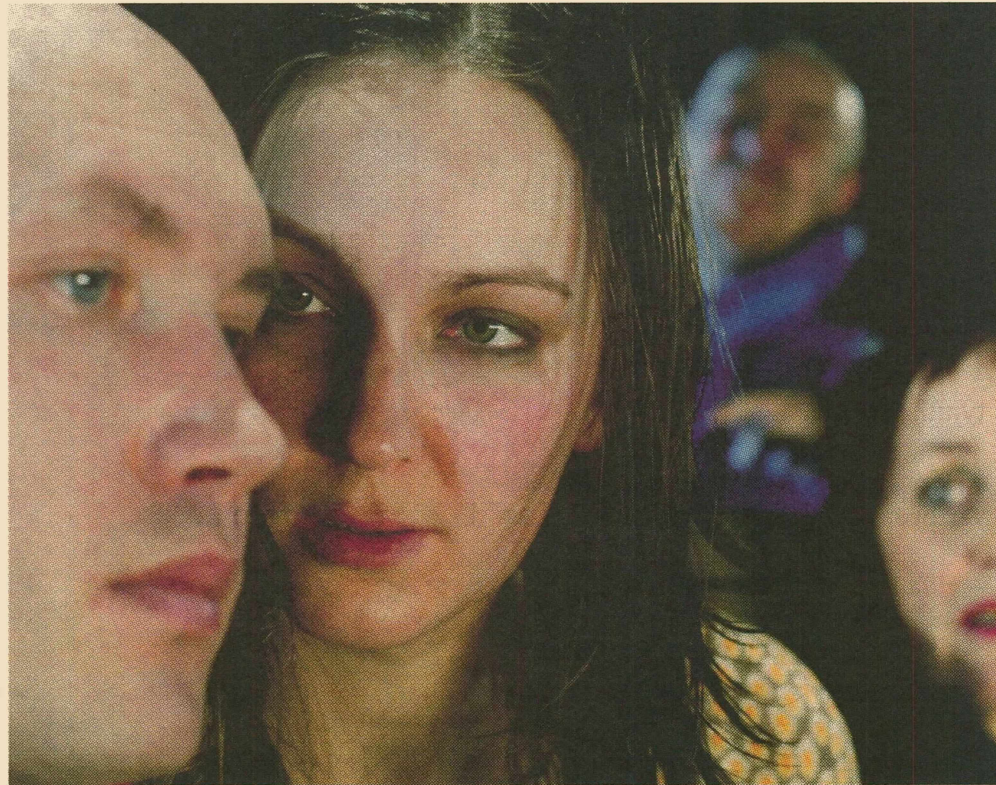
HANDLINGEN I STYKKET er såre enkel: en mann og en kvinne møtes i et busskur, går inn i en kirke og unnfanger et barn. De flytter sammen, og noen måneder senere fødes barnet for tidlig, og dør.

STYKKET VARER KUN i en time, og skuespillerensemblet er begrenset til fem personer. Likevel klarer regissør Fridtjov Såheim å formidle stykkets mange sider, som kretser rundt ensomheten og tomheten i det moderne livet. Det som overrasker, og som Såheim fortjener ros for, er det lystige i oppsetningen på tross av alvorlet i tematikken.

MARKO KANIC, KJENT fra blant annet kinosuksessen *Mongoland*, overbeviser i sin rolle som den ensomme og usikre Fredrik. Det er litt ironisk å tenke på at nettopp Kanic er flinke til å spille en hverdagslig karakter, uten fakter og teatraliske miner, siden han er den eneste i

ensemblet som ikke har utdanning fra en velrennomert teaterhøyskole. Det eneste som virker litt konstruert i rollen hans, er sinneutbruddene overfor flaskesamleren Arvid, en rolle som Øystein Martinsen forøvrig spiller meget overbevisende. Betydelig svakere er den andre hovedrolleinnehaveren, Ragnhild Arnestad Mønness i rollen som Agnes. Hennes litt stiliserte fremtoning gjør identifisering med karakteren hennes vanskelig, noe som er avgjørende i et så kort stykke. Heller ikke mora til Agnes fremstår som mye mer enn en klisjé. Man skjønner hvilken type Mette Langfeldt Arnstad er ute etter å fremstille, men hun får det ikke helt til, og karakteren får et paradisk preg over seg.

DET SOM LØFTER hele stykket mange hakk er den spartanske, men uhyre effektive scenografien. En naken skillevegg deler scenen på tvers, og fungerer både som busskur, kirke og stuevegg. Lysdesignet utfyller scenografien på en tilsynelatende enkel, vakker måte. Rekvisitter blir i liten grad brukt i stykket, så her spilles det i stor grad på publikums

visualiseringsevne, noe som fungerer overraskende bra.

DET ER LITE bruk av musikk og lydeffekter, men de er effektfulle når de tas i bruk. Når Agnes bryter ut i Hanne Hukkelbergs versjon av The Pixies' *Break my body*, får man frysninger nedover ryggen. Alt i alt en time med enkel, men effektiv og

humoristisk teater om livets store spørsmål av en av Norges mest rennomerte forfattere. Det er godt å få en beskjeden porsjon kvalitetsteater utenfor Hålogland Teaters fire vegger.

TEKST: KRISTIN TORGENSEN & JOEP AARTS
FOTO: EMILE ASHLEY

Musikalsk ekstase

ANIMAL ALPHA
14. februar
Driv

KONSERT

for moro med andre mennesker. Det er bare tøv. Dette er moro, med mennesker og med Norges beste og mest groovy hardrockband.

VEL ER DE bra på plate, og årets utgivelse *You Pay For The Whole Seat, But You'll Only Need The Edge* har fått jevnt over gode kritikker. Men det er absolutt ingenting mot å se Animal Alpha live. Det er tøft, det er tigt, det groover noe sinnsykt og det musikalske nivået er meget høyt. Jeg faller for det, hver gang, i så nesegrus beundring at det nesten er ekkelt.

JEG RAKK AKKURAT å få ei øl i handa før konserten starta. Før det vanlige livet mitt var ganske irrelevant, og musikken og energien tok tak i meg og skapte noe helt nytt. La oss si det sånn, gjennom musikk skjønner jeg religion. Den sjeldne, intense følelsen som tar tak i hjertet, og som i noen øyeblikk blander lykke og smerte og villskap. Noen ganger er jeg litt mer enn et menneske. Det er meg og dem. Sideblikk, smil. Det er meg og de andre også. Noen mener visst at hardrock er for sinte mennesker med lite til overs

OG BANDET LEVER opp til navnet sitt, med Agnete Kjølrsrud i rollen som sinnssyk yppersteprestinne. Hun kunne uten tvil ledet oss alle inn i fristelse med sin helt egne ondskapsfulle sjarme og sitt enorme musikalske talent. Landets absolutte screamo-dronning viser igjen at det ikke finnes en vokalist av hennes kaliber på den norske rockescenen når hun med kjølig perfeksjon leder oss gjennom låtene fra den nye plata og noen hits fra den forrige. Hun fikk til og med crowd-surfa, oppå hva jeg antar å være noen meget lykkelige unge menn. Det eneste jeg har å utsette på konserten er at den var litt kort. Men jeg kan forstå det, etter å ha levert så sinnsykt er det på grensen av hva som er menneskelig mulig. Kort oppsummert: Fy faen for en bra konsert. I love you, Animal Alpha!

TEKST: INGA B. TØLLEFSEN
FOTO: MARIUS HANSEN

AB VIA

Hørt på Driv

- Jo, jeg skal søke på skole i England.
- For å bli pirat?

Hørt på Desken

- Han spurte meg om jeg ville ha klina med Johan Galtung. Jeg måtte dra på det. Men, han er jo kjendis.

- Å, jeg trodde han var homo.
- Hvorfor det? Fordi han var så tynn?

- Hæ? Er ho lesbisk? Du sa jo at ho var promiskuøs og låg rundt!?

- Hva hadde Norge vært uten Trøndelag? Delt i to!

- Kvaløya er jo strengt tatt ikke en øy, det er et land: Kvallandet.

- Jeg har jo kjennskap til tysk. Jeg kan jo si "bist du müde?" og "aaah".

- Inge kan ikke skrive norsk

- Ikke nynorsk engang.
- Og han som er nynorsk selv...
- Vent, jeg må google "alpejente".
- Har side 24 og 25 noe med

hverandre å gjøre?
- Ja, det er to sider av samme sak!

- Fader, vi har den beste studentavisa i hele Tromsø! ... I hele Norge, mener jeg.

Utopia om fem år

Universitetsstyret har besluttet å flytte UiTs campus til Jekta Sørøstvestnord, men Universitetssmørrektør Loffen Lømmel hevder hardnakket at dette ikke er ettergivelse av UiTs integritet som ikke-kommersielt foretak. - Det faktum at samfunnsplanlegging holder til på Nille, psykologi har forelesninger i prøverommene til

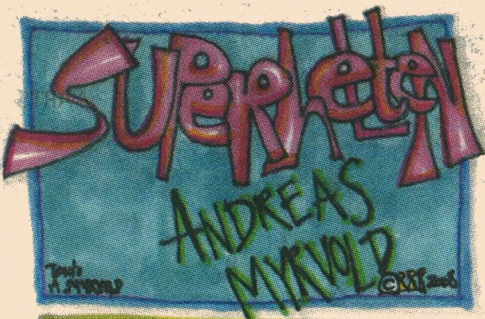
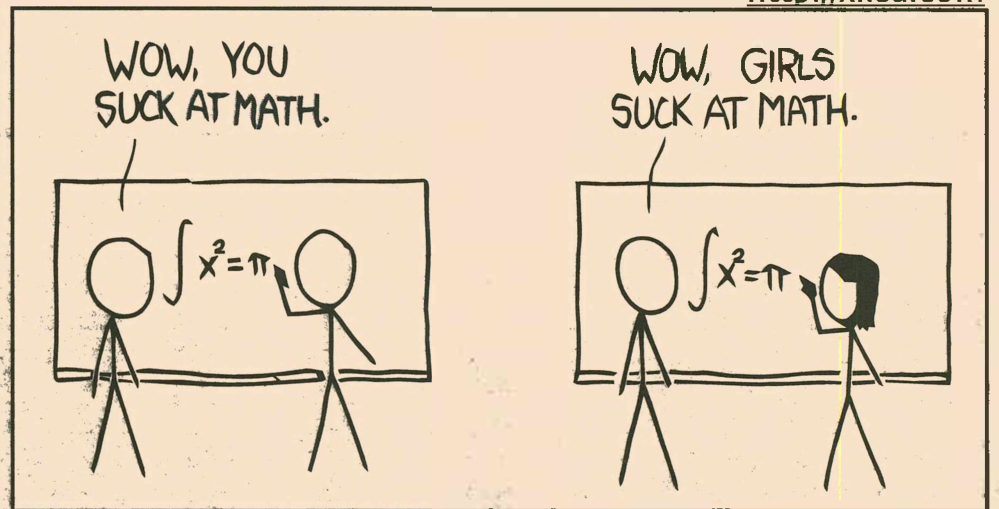
Vero Moda og hele Hum.fak. får plass på Vinmonopolet, er absolutt ikke symptomatisk for noe som helst, sier en fornøyd smørrektør fra sin plass i Clas Ohlsons mobilavdeling. Utopias nye adresse vil fra nå av være c/o Ø-lageret, Obs!, Tromsø.

Utopia om tusen år

"LOL3K! Dæven, det tære snær sykt hardt!" Nye undersøkelser av Tromsø-dialekten, viser at den, i

motsetning til absolutt alt annet her i verden, ikke har endret seg i det hele tatt. Forundrede lingvister, anført av Pater Svenskonius, antar at dette har sammenheng med enklaven Utropiskus, den svært resistente grupperingen omkring herværende studentavis. Nyhetsredaktør L. Unde Mann, sier, i en kommentar til saken: - Æ tok tellgang på famelijen, også blei vi nu her, vi og H. Arepus med mann og barn.

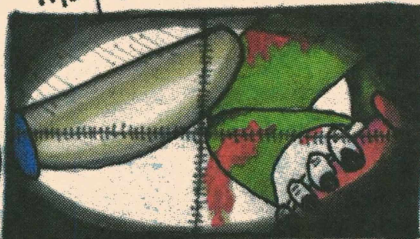
<http://xkcd.com>

Hendelsen finner sted i en skog like utenfor 3647 Hvittingsfoss. Det er gjeng opprør mellom den røde og den grønlige blå smørknivligåen. Vår superhelt er på de rødes side og kjemper tappert...

Det er kjent blant de røde at disse opprørene er farlige. Det har vært opprør i Kina hvor folk tar deod. Vår helt får flere kisp.

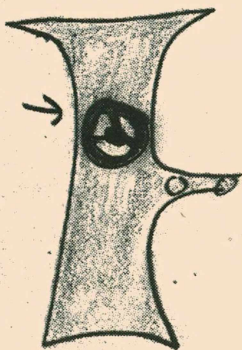
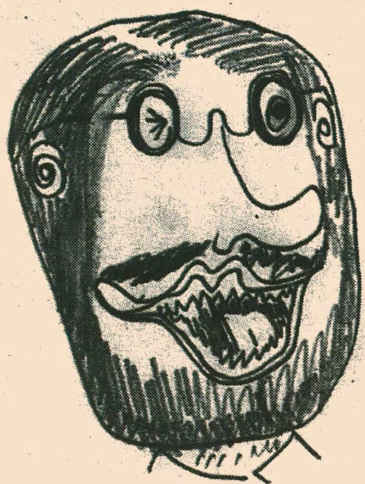

FAMILIEN HØSTKRABBE

av Harald B. Zeigler

Yo! Sjekk ut min nyeste oppfinnelse! Den lager bio-energi av fiskeslog!!

"Fisk går inn, energi kjem ut!"

..... Uansett da, har du hørt den om nordmannen, svensken og dansken? Det er egentlig med en skotte også, men hans rolle er liten og ubetydelig. Vel, N, S og D hoppet fallskjerm. N og D landet mens S kom ikke ned. Hvor var han? Jo, han torde ikke komme ned, så han klamret seg til ei sky!!

MENS VI VENTER PÅ NORD-NORGEBANEN

ONSDAG 27. FEBRUAR

Bad Lieutenant

Harvey Keitel spiller slem løytnant.

Verdensteateret, 19.00

Nattevandring i edderkoppstillinga

Ta med lommelykt, legg fobiene igjen hjemme.

Tromsø museum, 20.00

Lillelørdag

Billig øl, bra folk.

Driv, 21.00

TORS DAG 28. FEBRUAR

No Siesta, Fiesta!

Syvsovere går glipp av alt det gøye.

Hele dagen, hele byen

Internasjonalt seminar

Colombia vil hverken glemme eller glemmes.

Kulturhuset, 20.00

Frivilligmøte

Utopia vil ha DEG! Og deg! Og deg!

Og deg! Og deg!

Driv, 20.00

WE

Vil WE rocke deg? Det vil vise seg.

Kulturhuset, 22.00

FREDAG 29. FEBRUAR

No Siesta, Fiesta!

Slappe av kan du gjøre når helga er over.

Hele dagen, hele byen

Folkemusikkpøbb

Bare pøbler unngår folkelig pøbb.

Kulturhuset, 21.00

Pirate Love

Piratene kjem, og me med dei!

Blårock, 22.00

Ungdomsskolen

Kanskje kjem barneskolen neste veke?

Verdensteateret, 22.00

Turdus Musicus

Gode gamle Turdus øker turtallet.

Kulturhuset, 22.00

LØRDAG 1. MARS

No Siesta, Fiesta!

Du skal ikkje sove bort marsnatta.

Hele dagen, hele byen

Lørdagsuniversitetet

Om vitenskap og virkelighet og andre slike ting.

Driv, 13.00

Skammen

Bergman og Ullmann og Sjöman og skam.

Verdensteateret, 15.00

SØNDAG 2. MARS

No Siesta, Fiesta!

Men etter i kveld får du endelig hvile.

Hele dagen, hele byen

3x3x3 Regi

Vi vet ikke hva det er, men du trenger ikke betale for det.

22-Pistepirkko

Unni Wilhelmsen

Scene Vest, 15.00

MANDAG 3. MARS

Redaksjonsmøte

Drit i Kaos, Tromsø trenger Utopia, og Utopia trenger frivillige!

Desken, 16.15

Blåmandag

La oss håpe naboene ikke klager i kveld.

Blårock, 21.00

TIRSDAG 4. MARS

Krafttak mot kreft

Bær bøsser av full kraft.

Hele byen, 17.00

Rød&hvit

Jeg tror det er vin det er snakk om, ikke det danske flagget.

Driv, 18.00

ONSDAG 5. MARS

En passion

Bergman er visst full av både skam og lidenskap.

Verdensteateret, 19.00

Unni Wilhelmsen

En eller annen fyr ved navn Asle Beck skal visst også dukke opp.

Driv, 21.00

TORS DAG 6. MARS

Litteraten: Johan Harstad

Kanskje skifter Harstad etternavn for dagen?

Driv, 19.00

Internasjonalt seminar

Kjøp og salg av sex. For eller mot?

Kulturhuset, 20.00

Spranget – fortellerkonkurransen

Har du Tromsøs beste fortelling på lager kan du prøve den ut her.

Rådstua teaterhus, 20.00

Frode Gjerstad og Hank Bennink

Hank inn Frode for full underholdning.

Kulturhuset, 21.00

Tvang

Tvang tvinger deg på kaotisk konsert.

Kaos, 22.00

FREDAG 7. MARS

KontAk – samtidsmusikkfestival

Tromsø symfoniorkester skal vise fram

noe nytt.

Kulturhuset, 19.30

Åpning av Alene hjemme

Er dette begynnelsen på en ny serie med tittelen Alene hjemme?

Kunstforeninga, 20.00

22-Pistepirkko

Finlendere er finest.

Driv, 22.00

Heavy Trash

Tungt og skittent, perfekt for oss!

Blårock, 22.00

Strand-a-felt-a-sound

Kanskje tar Stranda sola med seg?

Verdensteateret, 23.00

LØRDAG 8. MARS

Alene hjemme

Utstilling på dagen, full fart og konsert på kvelden.

Kunstforeninga, 12.00

Lørdagsuniversitetet

Finnes det grenser for den grenseløse teknologien? Er de et lurespørsmål?

Driv, 13.00

Ingmar Bergman

Etter alle filmene av ham, er det rett og rimelig med en film om ham.

Verdensteateret, 15.00

SØNDAG 9. MARS

Alene hjemme

La oss håpe på et minimumsantall knuste glass etter denne festen.

Kunstforeninga, 12.00

MANDAG 10. MARS

Blåmandag

Dette blir starten på en ny, vakker uke.

Så det så!

Blårock, 21.00

TIRSDAG 11. MARS

Rød&hvit

Jo flere glass vi drikker, jo gladere vi blir.

Driv, 18.00